Dingsdag, 19 September 1843.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD VOOR DE STAD GRONINGEN EN OMMELANDEN.

Op Donderdag, den 21 September 1843, des voormiddags te elf uren, zal, ten overstaan eener Kommissie uit de Edel Groot Achtbare Heeren GEDEPUTEERDE STATEN dezer PROVINCIE, in het openbaar, in de Vergaderzaal der Staten te Groningen, worden overgegaan tot de Uitloting van vijf stuks Obligatiën, ieder groot *f* 500—00, in de Geldleening van *f* 36,000—00, voor de Bestrating van een gedeelte van den Zijtak no. 2 van den Grooten Weg der 1ste Klasse no. 1, in de Provincie Groningen (tusschen Helpman en de Punt), welke, in gevolge het Plan van Negotiatie, gearresteerd bij Koninklijk besluit van den 22 Julij 1823, no. 94, op den eersten November aanstaande zullen worden afgelost.

GRONINGEN den 13 September 1843.

De Staatsraad, Gouverneur van de Provincie Groningen:
RENGERS.

De KOMMISSIE VAN ONDERWIJS voor de Provincie *Groningen* vergadert op WOENSDAG, den 11 October, des morgens te 8 uren precies, in het Provinciehuis te *Groningen*. Die zich dan willen laten Examineren, moeten hunne Getuigschriften van goed Gedrag en een authentiek afschrift van hunne Geboorte-akte, en de akte van een' vroeger verkregen Rang, als zij dien bezitten, *franko* inzenden bij den SCHOOLOPZIENER van hun Distrikt, vóór den 1 October, met opgave van den Rang, voor welken zij nu verlangen onderzocht te worden.

TH. VAN SWINDEREN, *Secretaris.*

DUITSCHLAND EN AANGRENZENDE RIJKEN.

WEENEN den 6 September.

Wij hebben vroeger gemeld, dat de Vladika der Montenegrijnen, het gezantschap van den Turkschen Vizier niet vertrouwende, de leden van hetzelve heeft doen doodschieten, doch wij hebben niet gemeld hetgene men nu van de Turksche grenzen schrijft, dat de Vizier (*Ali-pacha*) vroeger eene doos aan den Vladika had gezonden met eene boodschap, dat de Vladika dezelve zoude openen, dewijl het een geschenk voor hem bevatte. De Vladika, den Vizier wantrouwende, deed de doos door een' zijner bedienden openen, die nauwelijks de hand aan het deksel had gelegd, of er had eene uitbarsting plaats, waardoor hij dood ter aarde sloeg. Het geschenk was eene helsche machine, om den Vladika te dooden.

BERLIJN den 9 September.

Gisteren hebben het *garde-corps* en de overige regementen, welke van elders hier vereenigd zijn voor de herfst-oefeningen, eene groote parade gehouden voor Z. M. den Koning, welke, behalve door de leden van het Koninklijke gezin, vergezeld werd door den Keizer van Rusland, den grootvorst *Michael*, den hertog van *Leuchtenberg*, prins *Karel* van Beijeren, den hertog van *Brunswijk*, den erfgroothertog van *Saksen-Weimar*, en een groot aantal buitenlandsche, vooral Russische, generaals en andere officieren. — De troepen droegen bij deze wapenschouwing hunne nieuwe uniform. — Heden zijn de groote manoeuvres begonnen.

Gisteren zijn ook HH. KK. HH. de groothertog en de groothertogin van *Mecklenburg-Schwerin*, en HH. KK. HH. Prins en Prinses *Frederik* der Nederlanden, met hoogstderzelver kinderen, op het slot Sanssouci aangekomen.

Aan het bezoek van den Keizer van Rusland en de overige buitenlandsche vorstelijke personen hecht men hier niet minder een staatkundig belang, dan aan het bezoek, hetwelk de Koningin van Engeland dezer dagen bij het Koninklijke gezin van Frankrijk heeft afgelegd.

— Naar aanleiding van een koninklijk besluit van den 22 Mei l.l., betreffende de verhooging van het patent voor de bewoners van die staten, in welke Pruissische onderdanen meer, dan die bewoners aan patent betalen moeten, heeft Z. Exc. de minister van financiën, onder dagteekening van den 8sten, bekend gemaakt, dat, onder anderen, de Nederlandsche kooplieden, of derzelver gemagtigden, in Pruissen rondreizende, voortaan, in plaats van 12, 60 thlrs. aan belasting jaarlijks zullen moeten betalen.

FRANKFORT den 11 September.

In geene stad van Duitschland heeft de zaak der matigheid tot hiertoe zulke snelle en belangrijke vorderingen gemaakt, als te Osnabruck. Het brandewijn drinken is reeds eene schande geworden; er is een volksgerigt over gegaan, en dit gerigt heeft het gebrandmerkt en tot vernietiging veroordeeld. De matigheidsvereeniging werd in het jaar 1840 gesticht en breidde zich zoo spoedig uit, dat het den 1 Mei van dat jaar reeds 4600 leden telde. De gezamenlijke geestelijken, alle artsen, de meeste ambtenaren zijn leden; bovendien bestaat er eene vrouwenvereeniging van 1643 leden. De consumtie van sterke dranken is er, in vergelijking van het jaar 1839, tot de helft gedaald.

— Gisteren avond heeft op den spoorweg tusschen Cassel en Wiesbaden een betreurenswaardig voorval plaats gehad. De van Wiesbaden komende wagentrein stiet namelijk tegen den op de Biebericher spoorbaan aankomenden trein, die door paarden wordt getrokken. De paarden van dezen laatsten trein werden door de locomotief verpletterd; ook een der voerlieden verloor daarbij het leven. Ter beurze verhaalde men, dat ook verscheidene passagiers kwetsuren hadden bekomen; stellig of omstandig was echter dienaangaande niets bekend.

— In den avond van den 6 dezer is te Leipzig de openbare orde gestoord door een' volks-oploop, waarbij den burgemeester en een' der beambten van de hoogeschool eene zoogenoemde ketel-muzijk gebragt is, en vervolgens in eenige te kwader naam staande huizen de glazen zijn ingeslagen. Door de tijdige en doeltreffende tusschenkomst der policie is aan deze woeling spoedig een einde gemaakt. De aanleiding tot deze rustverstoring wordt niet opgegeven.

HAMBURG den 9 September.

Gisteren avond heeft hier eene storing der openbare rust plaats gegrepen, die ligt verderfelijke gevolgen na zich had kunnen slepen. De aanleiding tot het tumult gaf eene scherts van den niet onbekenden *Hocker*, en de wijze, waarop dezelve door de policie opgevat werd. Als tegenhanger van het alhier bestaande matigheids-genootschap, deed *Hocker* eene uitnoodiging tot vestiging van een wijndrinkers-genootschap. De leden van hetzelve moesten zich tot het drinken van wijn verpligten, vrolijke partijen aanrigten, enz. Een aantal leden en die uitnoodiging tot zich inschrijven en *Hocker* bepaalde als de plaats der bijeenkomst het plein van bijeenkomst op gisteren. De [illegible] was echter verboden de bijeenkomst, en toen dit verbod bekend werd, vertoonden zich [illegible] der leden tot op ruim 2000. Men had de [illegible] geblèd tot de bijeenkomst. [illegible] van Bacchus te huis te [illegible] gisteren avond eene groote menigte volks bij de Alsterpaviljoen [illegible] betwelk de van tijd tot tijd huiswaarts keerende leden van het genootschap met een hoera! begroette. De kommandant der wacht aan de poort, welke oordeelde het tumult niet langer werkeloos te mogen dulden, requireerde eenige manschappen kavallerie tot zijne versterking. Toen deze de menigte eenigzins onvoorzigtig trachtten terug te drijven, hoorde men gefluit en geschreeuw, waarop al spoedig de lantarens aan de poort benevens de vensters van het wachthuis werden ingeworpen. De weinige soldaten waren niet in staat, het woedende gemeen de spits te bieden, konden zich alleen tegen deszelfs aanvallen verdedigen en zagen zich eindelijk genoodzaakt, ten einde er schrik onder te jagen, met los kruid te schieten. Nu werden ook de lantarens der naastbijliggende straat, namelijk van den nieuwen steenweg verwoest, een aantal vensters ingeslagen en zoo lang geraasd en getierd, tot eindelijk een sterkere troep kavallerie, tegen 12 uren, onder aanvoering van den stedelijken kommandant, van lieverlede de straten reinigde en daardoor aan de wanorde een einde maakte. Of de zaak hiermede zal afgeloopen zijn, zal te bezien staan. Men kan dit niet verwachten, daar onder de geringe klasse eene sterke gisting heerscht, die slechts eene aanleiding behoeft, om uit te barsten.

Van den 12den. Ons blad *Börsen-halle* zegt, onder dagteekening van gisteren: „De buitensporigheden van de Millerpoort hebben zich eergisteren hernieuwd, doch het is, even als 's avonds te voren, aan de tusschenkomst der militairen gelukt, weldra de rust te herstellen. Het sterkst was het tumult digt buiten de poort, waar een detachement dragonders bevel kreeg er op in te houwen en waar verscheidene verwondingen plaats hadden. Gisteren waren de gepaste militaire voorzorgs-maatregelen genomen, om eene herhaling van het oproer te beletten; ook zijn er onder de talrijke, nabij de poort vergaderde massa's menschen geene wanorde voorgevallen."

— Men schrijft uit Petersburg van den 31 Augustus: Op het voorstel van den besturenden senaat heeft de Keizer eene ukase uitgevaardigd, waarbij een gelijkmatig tarief voor de briefporten voor het geheele Keizerrijk en het Groot-hertogdom Finland wordt vastgesteld, welke ook de te doorloopen afstand zij, zoodat voortaan de briefport zich alleen zal regelen naar de zwaarte der brieven.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN den 11 September.

Den 9 September heeft de prins *van Joinville*, na H. M. tot Brighton te hebben begeleid, de stad Portsmouth bezocht en aldaar de havenwerken en het arsenaal in oogenschouw genomen. Genoemde prins heeft zich, na een kort verblijf aldaar, weder ingescheept, en is, onder het lossen van het geschut der kustbatterijen, naar Tréport terug gestevend.

— Het N.-Amerikaansche stoomfregat *Missourie*, hetwelk den heer *Cushing* als Amerikaansch gezant naar China zoude overbrengen, is den 26 Aug., terwijl het in de baai van Gibraltar voor anker lag, in brand geraakt en gansch elijk verteerd; het wordt gezegd 600,000 dollars gekost te hebben; de manschap is gered door de Engelsche stoomboot *Locust*; de hr. *Cushing* zal thans met de *Oriental* over Alexandrië naar de plaats zijner bestemming vertrekken.

Van den 12den. H. M, Prins *Albert* en hun gevolg hebben zich gisteren morgen te Brighton weder ingescheept, waar zij vermoedelijk niet terug keeren, maar na hunne wederkomst uit België hun verblijf te Windsor zullen vestigen. Op het kasteel van Walmer had men zich met een bezoek der Vorstelijke personen gevleid, doch die hoop is verijdeld; want zij hebben den hertog *van Wellington*, die te paard naar het havenhoofd gereden was, om hen te ontvangen, aan boord van het jagt bij zich ter maaltijd doen noodigen, en dat jagt is heden morgen naar Ostende verder gestevend.

— *Espartero* heeft de uitnoodiging, om den 26 dezer bij den lord-maire op het stadshuis te dineren, aangenomen, alwaar een uitgezocht gezelschap, waaronder de gewezen minister *Palmerston*, de graaf van *Clarendon*, en vele anderen van alle politieke partijen, den Spaanschen Regent zal ontmoeten. De gezondheid van den Regent is thans in eenen beteren staat, dan zijne vorige ongesteldheid deed verwachten. Hij bezoekt bijna dagelijks, vergezeld van de hertogin en donna *Elidia*, eenige der voornaamste personen der hoofdstad, doch bewaart steeds het striktste *incognito*.

FRANKRIJK.

PARIJS den 12 September.

De hertog en hertogin *van Nemours* zijn thans ook terug van de rondreis, welke zij, terwijl het overige der Koninklijke familie zich te Eu bevond, door het voormalig Bretagne gedaan hebben; gisteren zijn zij op de Tuilleriën aangekomen. „Iedereen (zegt een blad) heeft opgemerkt, hoe de hertog *van Nemours*, gedurende het verblijf der Koningin van Engeland op het kasteel van Eu, van daar afwezig gebleven is. Er wordt echter gezegd, dat twee door *Lodewijk Philips* afgezondene koeriers hem het bevel gebragt hadden, naar Eu terug te komen, om er Hare Britsche Maj. te ontvangen. Men verliest zich in gissingen, wat den prins bewogen mag hebben, deze bevelen te weêrstaan en rustig in Bretagne te blijven."

— In den Jardin des plantes te Parijs zouden onlangs drie beeren gedood worden: eene beerin en hare twee jongen. De beerin werd geworgd, eene wijze, die veel moeite en de beerin lange smarten veroorzaakte. Toen men hiermede gereed was, wilde men de jongen aantasten; maar deze waren van angst in hun hol gekropen en wilden er niet uitkomen. Daar het worgen zoo veel moeite gekost had, bedacht men de wijze van vergiftiging. Toen de honger hen na 24 uren uit het nest dreef, vonden zij een half dozijn smakelijk uitziende koeken, die alle met rattenkruid bestrooid waren. Zij besnuffelden dezelve, maar vertrouwden ze niet. Nadat zij de koeken eenige minuten beroken hadden, mag hun het gebruik verdacht zijn voorgekomen; zij namen ze dus voorzigtig op, droegen ze naar het water, wieschen ze zorgvuldig af en aten ze vervolgens zonder het geringste gevolg te bespeuren. Eene tweede proeve tot vergiftiging stelden zij op dezelfde wijze te leur. Uit bewondering van hunne scherpzinnigheid schonk men hun het leven.

— *Telegrafische depêche:* PERPIGNAN den 10 Sept. Op den 8 dezer was de gesteldheid van zaken te Barcelona nagenoeg dezelfde, tegen den avond zoude het fort Montjouy het vuur tegen de Atarazanas heropenen. Het heeft de op Barcelona en de citadel gerigte batterijen gedemonteerd. De kapit. generaal heeft de waterleidingen doen afsnijden, die de fonteinen alimenteren; maar Barcelona heeft verscheidene putten.

— Uit Barcelona wordt dd. 6 Sept. als volgt geschreven: Gelijk ik u gisteren meldde, heeft de junta de stad in haar bezit, doch ontvangt weinig versterking uit Mataro, Sabadel en andere omliggende dorpen; eenige nationale garden, die tijdens de eerste alarmtrommelen te huis waren gebleven, beginnen zich te vertoonen, om hunne diensten aan *Degollada* aan te bieden. *Prim* heeft naar Lerida en Saragossa aanvraag om ondersteuning gezonden; tot heden toe heeft hij nog geen antwoord bekomen.

Men wil zelfs weten, dat vier bataljons, onder bevel van den kolonel *Martell*, uit Lerida zijn vertrokken, om de centrale junta te ondersteunen en dat Saragossa aan de uitnoodiging van de aanhangers dier junta zal beantwoorden; men moet echter de rondloopende geruchten mistrouwen, naardien dezelve verspreid worden door de junta zelve. Inmiddels is de staat van zaken steeds dezelfde; elk oogenblik worden proclamatiën aangeplakt, die door al de leden der junta zijn onderteekend; eene derzelve beveelt alle kooplieden, hunne winkels den ganschen dag open te houden en zonder verhooging van prijs de levensmiddelen te verkoopen, op straffe van 500 realen boete.

Alle niet tot de nationale garde, noch tot de hulpkorpsen der junta behoorende ingezetenen moeten, binnen 12 uren tijds en op straffe van 500 realen boete, de in hun bezit zijnde wapenen aan de wapenings-kommissie afleveren.

Ieder nationale garde, die zich niet naar zijne loopplaats begeeft, wanneer alarm wordt geslagen, zal gefusilleerd, en wanneer hij zijnen post verlaat, zwaar gestraft worden. *Arbella*, de gouverneur van Mataro, en het garnizoen worden gezegd zich ten gunste van de centrale junta te hebben verklaard; de reagerende beweging breidt zich uit en Spanje ziet andermaal den burgeroorlog ontbranden. Het kanon laat zich niet meer hooren, maar men verhaalt, dat Montjouy op de stad zal schieten en dat de brigadegeneraal *Echalecu* het kommando heeft overgedragen aan den kolonel *Sayas*, die in den afgeloopen nacht met 200 man daar binnen is getrokken. *Prim* en al de autoriteiten bevinden zich op eenigen afstand van de stad met 2000 a 3000 man, zij wachten op versterking, om binnen de stad terug te keeren. De emigratie wordt thans onmogelijk; al degenen, die niet in de eerste oogenblikken der insurrectie zijn gevlugt, loopen gevaar van gefusilleerd te worden, bijaldien zij thans pogen te ontvlugten.

Van den 12den. Telegrafische depêche. PERPIGNAN den 11 September. In den avond van den 8 dezer is te Barcelona bij de Zee- en Engelenpoorten eene onbeduidende fusillade bervat. De sterkte der insurgenten bedraagt niet meer dan 1200 man.

Van den 14den. Den 10den duurde de strijd in Barcelona nog voort. Het fort Montjouy gehoorzaamde de bevelen van het bewind van Madrid, en verzuimde geene gelegenheid, om de opstandelingen, welke meester van de stad waren, en zich in de Atarazanas genesteld hadden, te bestoken. De stad zelve werd daarbij zooveel mogelijk gespaard. De brigadier *Prim* bevond zich met zijne troepen in de citadel. Zonder de dadelijke medewerking van de bezetting van Montjouy, zoude het hem welligt moeijelijk vallen, zich in het kasteel staande te houden, of ten minste de gemeenschap met de haven en de zee niet te verliezen; doch tot den 8sten toe waren al de batterijen, die door de opstandelingen tegen de citadel en Barceloneta ('t welk aan zee ligt) waren opgeworpen, door het vuur van Montjouy gedemonteerd.

Volgens het laatste telegrafische berigt, is de generaal *Ametler* in Barcelona aangekomen, en is het niet twijfelachtig, of hij begunstigt de opstandelingen; immers men meldt, dat hij alleen de vrijkorpsen bij zich heeft behouden, en door het meerendeel der geregelde troepen is verlaten, zoodra deze van zijne oogmerken werden onderrigt. *Ametler* is een voorstander van de factie van *D. Francesco*, of liever van deszelfs echtgenoote, de infante *Carlota*, aan welke eene onbepaalde staatszucht wordt te last gelegd. Het schijnt alzoo, dat ook deze aanhang partij zoekt te trekken van den opstand der bewegingsgezinden van Barcelona, om, bij den strijd over de nalatenschap van *Espartero*, in het ongelukkige Spanje de bovenhand te bekomen.

BELGIE.

OSTENDE den 13 September.

Koningin *Victoria* is aangekomen. Kwartier over een uur kwam er eene stoomboot, de Koninklijke Engelsche vlag voerende, in het gezigt, dezelve was echter nog nauwelijks te onderscheiden, en men dacht vrij algemeen, dat het een voor uit gezonden vaartuig was, hetwelk de nadering van H. M. kwam aankondigen; zij, die verrekijkers hadden, beweerden, dat het wel degelijk het Koninklijk jagt zelf was, maar het meerendeel der menigte wilde hieraan niet gelooven. De Koning zelf, die met de Koningin langs het strand wandelt, geeft zich alle moeite, om te ontdekken, wat het zijn mag. Weldra is alle twijfel opgeheven, het koninklijk jagt vertoont zich in al zijne praal en salueert de stad. Het geschut van de wallen en forten beantwoordt zulks dadelijk en kondigt de aankomst der doorluchtige bezoekster de bevolking aan. Het is in de stad juist het algemeene uur van het middagmaal, bijna een ieder zit aan tafel en de nog niet verwachte aankomst verwekt eene algemeene opschudding en verwarring. Op de voornaamste punten zijn de versieringswerken nog niet gereed. De troepen marscheren in allerijl naar de haven; de menigte volgt hen.

Te twee uren bereikt het jagt den steiger; het gejuich, het spelen van het *God save the Queen* en het bulderen van het geschut doen de lucht weergalmen. Koningin *Victoria* verschijnt op het dek. Koning *Leopold* en de Koningin der Belgen begeven zich op het jagt, om de doorluchtige gasten te verwelkomen. Bij het aan wal gaan geeft Koning *Leopold* den arm aan Koningin *Victoria* en Prins *Albert* den zijnen aan de Koningin der Belgen. De togt naar en de intrede in Ostende geschiedt in eene opene met vier paarden bespannen calèche.

De zeetogt van Brighton naar Ostende is binnen de zes uren tijds afgelegd. Met den spoortrein van Brussel zijn meer dan 2000 nieuwsgierigen aangekomen.

BRUSSEL den 15 September.

Heden wordt Hare Majesteit Koningin *Victoria* te Brugge verwacht, morgen te Gent en aanstaanden Maandag te Antwerpen. Van Antwerpen zal de Koningin naar Laeken komen en in den loop van Dingsdag Brussel bezoeken. De terugreis zal niet over Ostende genomen worden, maar, zoo men meent, over Antwerpen, werwaarts het koninklijk jagt zich zal vervoegen.

— Te St. Pierre, een dorp van het Fransche departement de l'Oise, heeft dezer dagen eene hoos twee kinderen, in het gezigt hunner ouders, opgeligt en weggevoerd, zonder dat men tot heden toe, twee uren in het rond, eenig spoor van hen heeft kunnen wedervinden; men vreest, dat zij in de rivier Oise gevonden zullen zijn.

— In den Antwerpschen *Précurseur* leest men:

Men verneemt met genoegen, dat gisteren te Antwerpen daartoe afgevaardigde ingenieurs zijn aangekomen, in last hebbende, om de plans en bestekken op te maken van eenen ijzeren spoorweg van Antwerpen naar Breda. Zij hebben een langdurig onderhoud gehad met den heer *de Brouckère*, over den loop van dit belangrijk werk. De voorbereidende werkzaamheden

zullen onmiddellijk worden aangevangen. Alzoo is een weg, waarlaar wij zoo lang verlangd hebben, op het punt om te worden daargesteld.

— Den 12den heeft te Brussel in het hotel *du Grand Café* een maaltijd van de bierbrouwers der stad plaats gehad; de meest gewenschte eensgezindheid heeft er geheerscht; het is voor de eerste maal, sedert de opheffing der corporatiën, dat een zoodanig banket heeft plaats gehad. Het brouwen van bier te Brussel is eene ruime bron van inkomsten voor den Staat en voor de stedelijke kas. De opbrengst te dier zake bedraagt jaarlijks meer dan 1,240,000 franken.

BRUGGE den 15 September.

De Koningin van Engeland en Prins *Albert*, vergezeld van den Koning en de Koningin der Belgen, zijn heden te 1 uur uit Ostende alhier aangekomen. — In eene opene caleche gezeten, zijn zij naar het stadshuis gereden, om het dejeuné te gebruiken. De beide Koninginnen waren rijk en met smaak gekleed; de Koning der Belgen en Prins *Albert* in groot uniform. Alle civiele en militaire autoriteiten zijn hun voorgesteld.

De ontvangst heeft met de grootste plegtigheid plaats gehad, en een prachtige stoet heeft zich aan het koninklijk rijtuig aangesloten, terwijl de muzijk der armenscholen op het stationsplein, dat van het 6de regement en van de karabiniers op de groote markt en het stedelijk muzijkkorps aan het stadshuis het *God save the Queen* aanhieven. Het geheele garnizoen is onder de wapenen en staat op de groote markt, alwaar de trein doortrekt, geschaard.

Na het dejeuné gaan de vorstelijke personen de merkwaardigheden der stad bezoeken.

GENT den 16 September.

Heden te 11 uren, is H. M. de Koningin van Engeland met haar gevolg, Prins *Albert*, en de Koning en de Koningin der Belgen met een bijzonder konvooi alhier aangekomen, om de stad en hare gebouwen te bezigtigen. De ambtenaren hebben de beide koninklijke paren ontvangen. De stoet werd geopend door een detachement kurassiers, waarop de confrèries en corporatiën met hunne banieren volgden. De straatjongens hieven een gejuich aan, doch anders heerschte er eene diepe stilte in de stad. Op de wapenplaats stonden 8 stukken geschut met paarden bespannen, en gereed, om op het eerste teeken uit te rukken.

NEDERLANDEN.

'sGRAVENHAGE den 13 September.

In het algemeen verslag der centrale afdeeling van de Tweede Kamer, betrefferde de aanhangige Staats-begrooting, komt, onder anderen, het volgende voor:

» De groote meerderheid der leden heeft betuigd, met genoegen ontwaar te zijn geworden, dat de Regering, getrouw aan hare toezegging, aanzienlijke vermindering op het eindcijfer der begrooting heeft voorgedragen, waarin men het bewijs had meenen te zien, dat thans meer dan vroeger bij de Regering de geneigdheid zich heeft geopenbaard, om 's lands uitgaven in te krimpen. Vele leden intusschen waren van gevoelen, dat niet genoeg is bezuinigd, en dat er nog op de meeste hoofdstukken een aantal posten van uitgaaf gevonden worden, welke, zonder benadeeling van de dienst, zeer wel voor vermindering vatbaar schenen te zijn.

» In het algemeen is ten aanzien van de voorgedragene besparingen door zeer vele leden opgemerkt, dat men niet altoos bezuinigd heeft op die uitgaven, waarop dit het best had kunnen geschieden. Het had toch de aandacht getrokken, dat de verminderingen op sommige hoofdstukken bijna uitsluitend het *materiëel* betreffen en niet verkregen zullen kunnen worden, dan met terzijdestelling van hoogst nuttige en wenschelijke werken. Zoo had men onder de som van *f* 168,000, welke op het Vde hoofdstuk minder was uitgetrokken, ruim *f* 130,000 voor water-, staats- en andere publieke werken minder uitgetrokken gevonden; op onderwerpen derhalve, die met de materiële belangen van het Rijk in een te naauw verband staan, om niet met de meeste zorg en bij voorkeur te worden behartigd.

Daarentegen is, met uitzondering van het departement van oorlog, op het *personeel* zeer weinig bezuinigd, en schijnt de Regering niet te hebben kunnen besluiten, om eenige verandering te brengen in het zoo zeer omslagtig en kostbaar administratief bestuur, hetwelk toch door de meeste leden allezins voor vereenvoudiging vatbaar is geoordeeld. Het was dan ook niet onopgemerkt gebleven, dat op de meeste hoofdstukken juist de kosten van het departement of der administratie bijkans geheel van den maatregel van inkrimping zijn uitgezonderd, hetgeen te meer bevreemding had verwekt, omdat men zich overtuigd hield, dat het personeel der bureaux, in verhouding tot onze verkleinde huishouding, en van den minderen omvang der werkzaamheden, veel te uitgebreid en te kostbaar is.

» Bij het doorloopen van de thans gewijzigde begrooting, had men ook vele bewijzen aangetroffen, dat de Regering nog steeds eenigzins huiverig is, om met vasten tred op den weg van vereenvoudiging en bezuiniging voort te gaan, en dat zij daarbij ook niet altoos op de meest doelmatige wijze te werk gaat. Men heeft te dien aanzien, onder anderen, verwezen naar het hoofdstuk voor het departement van buitenlandsche zaken, bij hetwelk men wel de betrekking van attaché bij twee der aanzienlijkste gezantschappen heeft afgeschaft, maar tevens voor de titularissen een wachtgeld tot het volle bedrag van hunne bezoldiging heeft aangevraagd, door welken maatregel alzoo geene andere uitkomst zal verkregen worden, dan dat men zich tijdelijk van de dienst dier ambtenaren zal verstoken hebben.

» Ten bewijze, dat de maatregel van bezuiniging met meer gestrengheid toegepast had kunnen worden, heeft men wederom herhaald de bedenking wegens de aanstelling en bezoldiging van eenen secretaris voor het parket van den Hoogen Raad; een ambtenaar, bij de wet op de regterlijke organisatie geheel onbekend en die te beter schijnt gemist te kunnen worden, daar in den verleden jare een derde advokaat-generaal bij den Hoogen Raad is aangesteld; voorts de aanmerking ten aanzien van de toekenning van buitengewone schrijfloonen aan den griffier bij dat collegie, waarvoor te minder reden scheen te zijn, naardien die ambtenaar, boven de hooge voordeelen van de griffie, nog, op grond van vroegere betrekkingen, eene niet onaanzienlijke toelage geniet; wijders de bedenking wegens de verhooging van het traktement van den advokaat-fiscaal, waarin men, uit aanmerking van den bekrompen staat der financiën, steeds bezwaar bleef vinden; en eindelijk de aanmerking nopens de groote ongelijkheid in het bedrag der schrijfloonen voor de parketten van de provinciale geregtshoven, waarvoor men bleef vermeenen, dat geene genoegzame redenen bestaan. Ook het belangrijk pensioen ad *f* 1926, toegekend aan het lid der opgehevene en slechts tijdelijk bestaan hebbende permanente kommissie voor de zaken der R. K. Eeredienst, is daarbij ter sprake gekomen en heeft nieuwe stof tot aanmerking gegeven, vooral uit hoofde de gepensioneerde gedurende eenen zoo geruimen tijd, nadat de kommissie reeds niet meer werkzaam was, niettemin het volle traktement van *f* 4000 heeft genoten.

» In het bijzonder echter hebben vele leden afgekeurd, dat, op een tijdstip, dat zulke zware opofferingen van de natie worden gevorderd, en dat zoo vele ambtenaren uit de dienst worden verwijderd of het grootste gedeelte van hun inkomen moeten verliezen, de Regering heeft kunnen besluiten, om *nieuwe* betrekkingen daar te stellen, zoo als het geval is bij het departement van justitie, op welks begrooting thans voor het eerst, behalve een' derden referendaris, op eene jaarwedde van *f* 3000, ook nog een inspecteur der gevangenissen op eene bezoldiging mede van *f* 3000 wordt aangetroffen; gelijk ook bij het departement van binnenlandsche zaken, onder welks uitgaven thans voor het eerst voorkomen het traktement van eenen inspecteur van de jagt, benevens een post voor reis- en bureaukosten, ter vervanging van de traktementen van drie hoofdopzieners van de jagt, die ieder *f* 2000 genoten, doch nu in genot van pensioen zijn gesteld. Evenmin kon men goedkeuren, dat, terwijl zoo vele officieren met een sober pensioen uit de dienst worden ontslagen, aan eenen onzer vlag-officieren daarentegen niet alleen het dubbel non-activiteitstraktement aan zijnen rang verbonden, ten bedrage van *f* 3000, maar nog daarenboven eene toelage van *f* 1200 's jaars, en alzoo gezamenlijk *f* 7200 is toegekend. Men meende, dat dergelijke ongelijkmatigheid in het toekennen van belooningen thans meer dan ooit behoort vermeden te worden, opdat de natie de zekerheid bekome, dat, met terzijdestelling van alle persoonlijke consideratiën, het beginsel van bezuiniging allerwegen toegepast en tot alle betrekkingen wordt uitgestrekt.

» Overigens heeft men bij het laatste onderzoek in de afdeelingen op nieuw aangedrongen op de regeling en afdoening van onderscheidene zaken, welke men achtte in regtstreeksch verband te staan met de begrooting, zoo als de zaak betrekkelijk het aandeel, dat *Luxemburg* in de nationale schuld behoort te dragen; die rakende de domeinen van prins *Frederik* der Nederlanden; de vereevening der betaalde som aan de Agnaten van het Huis van Nassau, en de regularisatie van de uitgaven, op den bekenden staat *B* vermeld. Men verklaarde niet te begrijpen, waarom de regeling dezer aangelegenheden al telkens werd verschoven, en meende, dat het reeds meer dan tijd is, dat aan de vroeger gedane toezeggingen dienaangaande door de Regering gevolg worde gegeven. Ook op de zaak der pensioenen is men terug gekomen; bij welke gelegenheid onderscheidene leden de vrees hebben geuit, waarvoor zij in het antwoord op dit punt aanleiding hadden gevonden, dat de wettelijke regeling van het onderwerp der pensioenen onbepaald zou worden uitgesteld, hetwelk in geenen deele strooken zou met de veelmaals geblekene wijze van denken van de meerderheid der Staten Generaal. En wat de toepassing van het besluit van den 29 Augustus 1842 aanbelangt, zoo had men wel met genoegen vernomen, dat daarmede bij onderscheidene departementen een aanvang is gemaakt, doch was men vrij algemeen van oordeel, dat de uitkomsten, welke daardoor verkregen zijn, als niet voldoende zijn aan te merken, en wenscht men derhalve, dat de toepassing meer algemeen en met de meeste gestrengheid moge plaats hebben.

» Er is voorts door de groote meerderheid wederom aangedrongen op eene meer volledige openlegging van den toestand van 's lands financiën, waartoe men, zoo mogelijk, nog vóór de opening der beraadslagingen over de begrootings-wetten, van de Regering zou verlangen te ontvangen eene eenvoudige, maar duidelijke opgaaf van den staat onzer geldmiddelen, mitsgaders van den stand van 's Rijks kas op een bepaald tijdstip, bij voorbeeld op den 1 Januarij of den 1 Julij dezes jaars, met aanduiding van het gebruik der genegotiëerde 18 millioenen voor den ouden achterstand en van de uitgegevene schatkistbiljetten.

Ter gelegenheid van de opgave der bedenkingen, betreffende den *vorm*, waarin de verschillende hoofdstukken der begrooting vervat zijn, wordt voorts in het verslag de aandacht der Regering gevestigd op het nemen van maatregelen tot opheffing van de moeijelijkheden, welke in toepassing van de instructie der Rekenkamer schijnen ondervonden te worden, en welker voortdurend bestaan eene oorzaak zou kunnen worden van gestadige botsingen tusschen de Regering en dat collegie. Men heeft in bedenking gegeven, of niet eene zoogenoemde rekenwet het geschikte middel zou zijn, om alle moeijelijkheden ten dezen voor het vervolg te doen ophouden.

Wijders dringt de centrale afdeeling, naar aanleiding van het verlangen van de groote meerderheid der leden, er op aan, dat de Regering zal terugkomen van het, naar het schijnt, door haar aangenomen beginsel, dat een ambtenaar, in elk geval in weerwil van veranderde omstandigheden, regt heeft om het traktement te behouden, hetwelk hem eenmaal is toegelegd. Als de wensch der groote meerderheid wordt voorgedragen, dat de Regering hare denkwijze op dit punt zal laten varen en zich door geene personele consideratiën zal laten terughouden om de bezoldigingen der ambtenaren te regelen in verhouding tot de diensten, die werkelijk en dadelijk worden gepraesteerd, zonder daarbij vroeger bewezene diensten of vroeger genoten hoogere bezoldiging in aanmerking te nemen.

Onder de bijzondere bedenkingen betreffende de onderscheidene hoofdstukken der begrooting, wordt in het verslag melding gemaakt van bezwaren, die, ten aanzien van het 3de hoofdstuk, bij vele leden bestaan tegen het voorgestelde bedrag van het traktement van den gezant bij een der naburige hoven.

Ten aanzien van het vierde hoofdstuk hebben zeer vele leden betuigd, met bevreemding te hebben opgemerkt, dat de kosten van administratie van het departement van justitie niet alleen zijn beperkt, maar zelfs, hangende het onderzoek over de begrooting, nog zijn verhoogd. Men vond daarin een bewijs, dat bij dit departement nog niet die zucht tot strenge spaarzaamheid heerscht, welke door de omstandigheden gevorderd wordt. — De groote meerderheid heeft verklaard, met leedwezen te hebben ontwaard, dat bij de Regering het denkbeeld is ontstaan, om in de provinciën Noord-Braband en Limburg, mitsgaders in het 4de en 5de distrikt van Zeeland, het corps maréchaussées af te schaffen, en door geregtsdienaren te doen vervangen. Men vreest, dat daardoor een zeer gevoelige slag aan het policiewezen in die provinciën zal worden aangebragt, en de veiligheid der personen en goederen daardoor in de waagschaal zal worden gesteld. De afschaffing van dit nuttig korps, hetwelk gedurende deszelfs 25jarig bestaan de meest gewigtige diensten heeft bewezen, en welks vervanging door geregtsdienaren volstrekt niet aan het doel zou beantwoorden, wordt dan ook door de groote meerderheid volstrektelijk afgekeurd, die veeleer zou gewenscht hebben, dat de staat onzer financiën eene uitbreiding van die inrigting had gedoogd.

Ten aanzien van de begrooting van het departement van binnenlandsche zaken, in het algemeen, is weder de opmerking gemaakt, dat het te bejammeren is, dat men niet tot eene meer eenvoudige organisatie van het departement heeft kunnen geraken, ten gevolge waarvan, met minder centralisatie, meer bezuiniging had kunnen worden verkregen. Men meende, dat op dit hoofdstuk nog aanzienlijke besparingen zouden kunnen worden daargesteld, en beriep zich te dien opzigte op de kosten van het bestuur in de provinciën, waarvan de groote ongelijkheid, naar het gevoelen van sommigen, het sprekendst bewijs levert, dat de administratie in sommige gewesten te kostbaar is ingerigt. Bepaaldelijk bleef de meerderheid van gevoelen, dat de administratie der opperhoutvesterij op eenen veel eenvoudiger en minder kostbaren voet behoort te worden ingerigt, waartoe, onder anderen, in aanmerking zou kunnen komen, of niet de minister zelf opperhoutvester zou kunnen zijn. In allen gevalle werd het traktement van den tegenwoordigen titularis te hoog geacht, en niet in evenredigheid met de functiën aan dien hoofd-ambtenaar opgedragen.

Ook het antwoord der Regering op de bedenkingen nopens de akademie te Delft heeft de groote meerderheid in geenen deele bevredigd. Die meerderheid toch bleef van gevoelen, dat voorzeide akademie niet anders kan beschouwd worden dan als eene rijks-instelling, uit aanmerking eensdeels, dat dezelve door den minister van binnenlandsche zaken beheerd wordt, en dat aan het hoofd van dezelve personen geplaatst zijn, die voor andere betrekkingen uit 's rijks kas bezoldigd worden; anderdeels, omdat die akademie is ondersteund uit een rijks-fonds en voor een gedeelte althans uit bijdragen uit de Oost-Indische geldmiddelen, en dus uit 's lands penningen wordt bekostigd. Die meerderheid meende dienvolgens, dat de akademie te Delft als geheel gelijksoortige inrigting moet beschouwd worden met de akademie te Breda en het maritiem instituut te Medemblik; en zij bleef derhalve met nadruk aandringen, dat de kosten van de akademie, zoowel als de inkomsten, bij de wet geregeld en bestemd zullen worden.

Bij de behandeling van het 9de hoofdstuk (nationale schuld) hebben vele leden verklaard, dat, hunnes inziens, de gedane openingen omtrent den staat van 's rijks geldmiddelen geene genoegzame klaarheid over de zaak hadden verspreid, weshalve zij het voor wenschelijk hielden, dat alsnog door de Regering, tot aanvulling van vroegere opgaven, de meest mogelijke inlichtingen aan de Kamer mogten gegeven worden.

Vele leden hebben hunne verwondering te kennen gegeven, dat de post voor amortisatie van schuld voor memorie is gebragt, terwijl men nogtans op amortisatie gerekend en uit dien hoofde den post wegens renten van de schuldbekentenissen van het amortisatie-syndicaat voor het jaar 1845 tegen een verlaagd cijfer heeft uitgetrokken. Men oordeelde, dat óf het volle rentebedrag in uitgaaf moest gebragt worden, óf de voor de rentevermindering benoodigde aflossings-som op het artikel wegens amortisatie van schuld uitgetrokken moet worden.

Met betrekking tot het 2de deel van het 9de hoofdstuk wordt in het verslag aangemerkt, dat de groote meerderheid der leden niet overtuigd is, dat hare vroeger geopperde bedenking, ten aanzien van de kostbaarheid der administratie van het departement van financiën, ongegrond zou zijn. Zij heeft dan ook op nieuw er op aangedrongen, dat men op de vermindering van het getal der ambtenaren bedacht moge blijven. — Voorts is onder anderen opgemerkt, dat de kosten van administratie der nationale schuld thans ruim *f* 30,000 hooger geraamd zijn, dan in het jaar 1831, en dat de kosten van administratie der publieke schatkist, welke in 1841 *f* 90,000 bedroegen, in 1842 *f* 108,000 hebben bedragen, en nu voor *f* 120,500 worden uitgetrokken. Men heeft bij deze gelegenheid in bedenking gegeven, of de betrekkingen van administrateur en van agent der schatkist niet in denzelfden persoon vereenigd konden worden. Ook hebben vele leden op nieuw er op aangedrongen, dat de administratie van 's Rijks middelen aan de gouverneurs ontnomen mogt worden; — alsmede op de afschaffing der betrekking van Rijks advokaat, — en op het successievelijk afschaffen der betrekking van agenten van het domein. Wijders is, bij de erkentenis der Regering, dat er eene toenemende overhelling bestaat om 's lands regten te frauderen, de wensch te kennen gegeven, dat het bij art. 229 der wet van 1822 vastgestelde beginsel gestrengelijk zal worden gehandhaafd, om geene transactie toe te staan, dan wanneer verzachtende omstandigheden de zaak vergezellen, of de overtreding eerder aan verzuim of dwaling, dan aan een oogmerk tot opzettelijke fraude moet worden toegeschreven.

Ten aanzien van het 10de hoofdstuk hebben de leden algemeen verklaard, met genoegen te hebben bespeurd, dat de Regering, gevolg gevende aan den geuiten wensch der Staten Generaal, eene poging heeft aangewend, om op de uitgaven voor het departement van oorlog aanzienlijke bezuinigingen tot stand te brengen. De groote meerderheid wilde dan ook gaarne toestemmen, dat zij de verkregene uitkomsten voor belangrijk houdt, en dat, ten gevolge van de wijzigingen, welke de aanvankelijk ingediende begrooting heeft ondergaan, vele van de daartegen ingebragte en in het voorloopig verslag opgenomen bedenkingen zijn gekomen te vervallen. Die meerderheid had ook met welgevallen opgemerkt, dat bij dit departement op een stelselmatige wijze en naar vaste beginselen is bezuinigd; zij zoude wenschen, dat op den ingeslagen weg verder mogt worden voortgegaan, en dat het voorbeeld, bij dit departement gegeven, ook bij de overige departementen gevolgd mogt worden. Desniettemin heeft de aard der tot stand gebragte of voorbereide besparingen aan vele leden stof tot gewigtige bedenkingen gegeven. Men achtte toch bedenkelijk, dat die besparingen voor zulk een groot gedeelte alleen het personeel hebben getroffen; terwijl het beginsel, om in vredestijd zoo vele officieren in de kracht van hun leven op pensioen te stellen, liever dan hen tijdelijk op non-activiteit te brengen, ten einde ze bij voorkomende vacatures weder te doen invallen, ook door vele leden met nadruk is bestreden. Die leden meenden, dat aan de uitvallende officieren een wachtgeld zou behooren te worden toegekend, tot dat de gelegenheid, om weder geplaatst te worden, zich voor hen zoude opdoen.

Hoezeer de voorenstaande beschouwing geenszins door de groote meerderheid der Kamer is gedeeld, heeft zij nogtans de meening te kennen gegeven, dat er op onderscheidene andere posten van dit hoofdstuk doelmatige besparingen hadden kunnen verkregen worden, waardoor de maatregel van het op pensioen stellen van officieren misschien eenigzins op eene minder ruime schaal had behoeven te zijn toegepast. Zoo achtte men de uitgaven van het departement vatbaar voor aanmerkelijke inkrimping, vooral ook uit aanmerking, dat de voorgenomene reductien noodzakelijk van invloed moeten zijn op den geheelen omvang der administratie bij het departement.

Eindelijk werd ook door vele leden het gevoelen aan den dag gelegd, dat het materiëel van de genie en artillerie veel te kostbaar en voor de behoeften van eenen kleinen Staat te uitgebreid is; terwijl men daarbij niet uit het oog verloren wilde hebben, dat er steeds eene overhelling bestaat, om de uitgaven wegens die onderwerpen meer en meer op te voeren, waartegen mitsdien van de zijde van het hoofdbestuur met kracht behoort gewaakt te worden.

— Bij gelegenheid van het onderzoek in de afdeelingen van de Tweede Kamer der voorgestelde belasting op de inkomsten van vaste goederen, renten en ambten, is de wensch kenbaar gemaakt, dat de Regering eene conversie van schuld niet onbepaald moge hebben ter zijde gesteld. Men heeft het verlangen te kennen gegeven, om te vernemen, welke plannen thans bij de Regering bestaan, met opzigt tot de wettelijke regeling en afdoening van de zaak der Belgische inschrijvingen. Het hoofddenkbeeld, om slechts eene belasting op *sommige* inkomsten te leggen, werd door genoegzaam alle leden afgekeurd. Men beschouwde de voordragt, zoo als die is liggende, als onaannemelijk. Drie andere middelen zijn ter sprake gekomen: 1) de heffing van eene belasting van *alle* inkomsten zonder eenige uitzondering, waarvoor zich de groote meerderheid verklaard heeft; 2) eene gedwongene geldleening tegen lage rente; 3) afbetaling van de schuld van de Ned. Handelmaatschappij en het aangaan van eene nieuwe overeenkomst met dezelve, om zich de vrije beschikking over de opbrengst der O. I. producten te verschaffen. De centrale afdeeling heeft opgemerkt, dat, ofschoon de meerderheid er toe zoude kunnen besluiten, om mede te werken tot het daarstellen van buitengewone en bezwarende belastingen, ten einde langs dien weg het verbroken evenwigt tusschen ontvangsten en uitgaven te herstellen, zij echter uitdrukkelijk verklaard heeft, aan die medewerking de voorwaarde te verbinden, dat vooraf op de begrooting der uitgaven bezuinigd zal wezen, wat daarvoor maar eenigzins vatbaar is; dat er voorts eene blootlegging van den staat onzer financiën zal hebben plaats gehad; en eindelijk, dat er eene strenge afscheiding gemaakt zal zijn tusschen het verledene en het tegenwoordige, met opruiming en afdoening van alles, wat slechts eenigzins opgeruimd en geliquideerd kan worden.

— Naar aanleiding eener resolutie van Z. Exc. den minister van financiën, van den 17 Augustus laatstleden, is vastgesteld, dat voor de dienstmeisjes, vermeld in art. 16, § 5, lett. *d* der wet op het personeel, welke, na den 1 Mei van het jaar, den ouderdom van achttien jaren bereiken, geene hoogere personele belasting, naar tijdgelang, verschuldigd is.

— Er zullen dit jaar van Scheveningen *vijftig* bommen of pinken ter steurharingvisscherij naar de Engelsche kust vertrekken.

Van den 14den. In de zitting van de Tweede Kamer der Staten Generaal van heden heeft de centrale afdeeling verslag gedaan op het ontwerp betrekkelijk het speciaal fonds der gevangenissen. — De beraadslagingen over dat ontwerp zijn bepaald op aanstaanden maandag, des morgens te 11 uren.

De kommissie tot de verzoekschriften heeft, bij monde van de heeren *Boreel van Hogelanden*, *Brouwer*, *Mense*, *Scheers van Harencarspel* en *van Pankuys*, verslag gedaan op een aantal in hare handen gestelde stukken, betrekking hebbende, onder anderen: 1) tot de voorgestelde wet tot heffing eener belasting op de inkomsten, enz.; waartegen bezwaren worden ingebragt: door den baron *van Nagell tot Wisch*, grondeigenaar in Gelderland; van korenmolenaars te Haarlem; van jonkh.

van der Straten, lid van de ridderschap der provincie Zeeland, die tevens financiële bedenkingen en opmerkingen mededeelt; van eigenaars van vaste panden binnen de stad Rotterdam; van *H. Engels*, grondeigenaar te Ootmarsum, provincie Overijssel; van meer dan honderd beklemde meijers van landerijen in de provincie Groningen, en van *N. Senten*, partikulier, te Nijmegen; — 2) tot de financiële gesteldheid des Lands, als van *C. van der Tuuk*, te Haarlem, die zijne beschouwingen inlevert, vooral betrekkelijk de huurwaarde der gebouwde eigendommen volgens het kadaster; — 3) tot het aanhangig ontwerp van wet op het regt van zegel, als van *J. A. G. Verhoeff*, notaris te Alkmaar; — 4) tot den accijns op den turf, waartegen bezwaren worden ingebragt door verveeners te Giethoorn, provincie Overijssel; — 5), tot de toepassing van de wet op het personeel van den 24 April 1843, betrekkelijk de haardsteden, enz., waaromtrent logementhouders van Amsterdam hunne klagten doen kennen, — en 6), tot de aanhangige voordragt, wegens de opheffing van zes provinciale geregtshoven, waartegen bezwaren worden ontwikkeld door de gedeputeerde Staten der provincie Zeeland en den raad der stad Assen. — Al deze verzoekschriften zullen ter griffie worden nedergelegd.

De Vergadering wordt tot morgen ochtend te elf uren gescheiden.

Van den 15den. Heden ochtend is H. K. H. de Prinses van *Oranje* voorspoedig van eenen Prins bevallen; deze heugelijke tijding is met het gebruikelijke getal salutschoten den volke aangekondigd, terwijl van vele algemeene en bijzondere gebouwen vlaggen zijn uitgestoken. — Het bulletin nopens den toestand van H. K. H. is van den volgenden inhoud:

» H. K. H. Mevrouw de Prinses van *Oranje* is heden, te zes en een half uur, gelukkig verlost van een' Prins.

» H. K. H. Mevrouw de Prinses en de jonge Prins bevinden zich wélvarende.

» *'s Gravenhage*, den 15 September 1843.

» Everard, *Med. Dr.* Terwinkel."

— In de zitting van de Tweede Kamer van heden heeft de centrale afdeeling haar algemeen verslag uitgebragt omtrent het ontwerp van wet, houdende nadere bepaling betrekkelijk de regterlijke organisatie. Daarop zijn de beraadslagingen ge opend omtrent het ontwerp van wet betrekkelijk het zegelregt, en is dit ontwerp, nadat verscheidene leden daarover het woord gevoerd haddenen hetzelve door Zijne Excellentie den minister van financiën verdedigd was, met 47 tegen 7 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren *van Goltstein*, *Mutsaers*, *Verweij-Mejan*, *Warin*, *Romme*, *Modderman* en *van Rechteren*.

Daarna wordt de vergadering tot Maandag gescheiden.

Van den 16den. Maandag aanstaande zullen bij de Tweede Kamer der Staten Generaal een aanvang nemen de beraadslagingen over het ontwerp van wet, ten aanzien der regterlijke organisatie. Uit het algemeen verslag der centrale afdeeling, hetwelk gisteren dienaangaande is uitgebragt, blijkt, dat vele leden, bij het nader onderzoek in de afdeelingen gehouden, het denkbeeld, om het getal der Hoven tot *twee* te verminderen, hebben blijven volhouden. Zij prezen dit uit het oogpunt van meerdere bezuiniging aan, en beschouwden eene aanzienlijke vermindering van personeel als noodzakelijk vereischte. Ook ten aanzien van de berekening der justitie-kosten, bleef men de vroeger gemaakte bedenkingen volhouden. Ten aanzien van de bijzondere deelen van het wets-ontwerp is, onder anderen, met opzigt tot dé keuze der zetels van de op te rigten Hoven, opgemerkt, dat niet uitsluitend op de hoegrootheid van de bevolking der steden, en van derzelver omstreken had behooren gelet te zijn, maar dat in aanmerking had moeten genomen zijn het meerder gerijf van de gezamenlijke ingezetenen over de provinciën, welke onder één Hof vereenigd zouden worden.

Men meende ook, wat art. 8 aangaat, dat de uitvallende regterlijke ambtenaren geen verlies moesten ondergaan, hetwelk, oordeelde men, mede zou kunnen strekken tot opheffing van het grondwettelijk bezwaar, hetwelk te dezen aanzien bij enkele leden bestaat. Aan het einde van haar verslag gaat de centrale afdeeling tot eene beknopte opgave over van de hoofdbedenkingen, welke tegen het ontwerp in het midden gebragt zijn, en die op de al of niet aanneming van hetzelve eenen beslissenden invloed schijnen te zullen uitoefenen.

Daartoe herinnert zij in de *eerste* plaats, dat het onderhavig wets-ontwerp door vele leden is bestreden, uit hoofde van deszelfs *ongrondwettigheid*. Uit meer dan één oogpunt, en op verschillende wijzen werd de tegenwoordige voordragt geoordeeld met de Grondwet in strijd te zijn:

1) Omdat zoowel de letter als de geest van de Grondwet medebrengt het bestaan van een Hof in *iedere* provincie.

2) Omdat in allen gevalle de zamenvoeging van meerdere provinciën onder hetzelfde Hof, naar den uitdrukkelijken wil van de Grondwet, niet anders dan als *uitzondering* op den regel kan worden toegelaten.

3) Omdat de organisatie van de regterlijke magt eenmaal, uit krachte van de Grondwet, bij de wet vastgesteld zijnde, dezelve dienvolgens moet geacht worden op eene grondwettige wijze te zijn zamengesteld, en alzoo niet vatbaar te zijn, om bij de wet te worden gewijzigd.

4) Omdat de leden van de Provinciale Geregtshoven, volgens de Grondwet voor het leven aangesteld zijnde, dienvolgens regt hebben, om de betrekking bij het Hof, waarbij zij geplaatst zijn, te behouden. Eindelijk,

5) Omdat het regt van den Koning tot directe aanstelling van de leden der op te rigten Hoven, bij de eerste zamenstelling van die kollegiën, als een grondwettelijk Koninklijk praerogatief te beschouwen is, hetwelk mitsdien niet vermag te worden beperkt, invoege als bij art. 7 is voorgedragen.

In de *tweede* plaats herinnert de centrale afdeeling, dat de onderhavige voordragt door sommige leden is bestreden, uit hoofde van het *onvoldoende* der daarbij voorgestelde bepalingen. Uit een tweeledig oogpunt werd haar dit gebrek te laste gelegd: eensdeels, omdat men zich niet wenschte te bepalen tot de herziening van een klein gedeelte der regterlijke organisatie, maar bij deze zelfde gelegenheid de geheele inrigting van het regtswezen hier te lande aan de verkregene ondervinding en de tegenwoordige behoeften zou wenschen getoetst te zien; anderdeels omdat men oordeelt, dat het getal der Hoven tot *twee* behoort te worden verminderd, met opdragt van de behandeling der criminele zaken aan de Regtbanken in de hoofdplaatsen der provinciën; aan welk stelsel men de voorkeur gaf boven dat van de onderhavige wet, zoowel in het belang der justitiabelen, als uit hoofde van de meerdere bezuiniging, welke daarmede zal verkregen worden. Sommige waren zoo zeer overtuigd van de verkieslijkheid van het stelsel van twee Hoven boven dat van vijf, dat zij het laatstgemelde zelfs verwerpelijk achtten meer dan het thans bestaande, hetwelk, hunnes inziens, toch op den duur niet zoude kunnen stand houden, en dus welligt spoedig voor eene meer afdoende en doelmatige inkrimping plaats zoude moeten maken.

Eindelijk mag de centrale afdeeling niet voorbij gaan op te merken, dat ook het punt van de regeling der wachtgelden en pensioenen van de regterlijke ambtenaren, welke, ten gevolge dezer wet, buiten betrekking zouden geraken, tot een belangrijk verschil van gevoelen aanleiding heeft gegeven. Dat de wijziging, omtrent dit punt in de oorspronkelijke voordragt der Regering gebragt, geenszins alle leden heeft kunnen bevredigen, maar dat in tegendeel door velen aan de eerst voorgedragene bepaling de voorkeur is gegeven, is bereids hierboven aangestipt. Hierbij moet echter niet uit het oog worden verloren, dat ook die eerste voordragt, als te zeer in het voordeel der toekomstige titularissen gesteld zijnde, door zeer vele leden voor onaannemelijk is gehouden, zoodat men bijkans zou moeten aannemen, dat hier een zoodanige strijd van meeningen bestaat, als waaraan door het voorstellen van eenig conciliatoir niet wel schijnt te kunnen worden te gemoet gekomen. Intusschen is slechts door enkele leden bepaaldelijk te kennen gegeven, dat zij van de opheffing hunner bezwaren, omtrent dit gedeelte van het wets-ontwerp hun eind-oordeel over die voordragt zouden doen afhangen, en zal het derhalve uit den loop der verdere beraadslagingen moeten blijken, in hoe verre de overige leden, die zich daaromtrent niet hebben verklaard, aan hunne bedenkingen betrekkelijk voorzeide punt al dan niet een overwigtig belang zullen hechten.

Van den 17den. Het bulletin van heden, wegens H. K. H. de Prinses *van Oranje*, is als volgt:

» H. K. H. Mevrouw de Prinses *van Oranje* heeft gisteren eenen goeden nacht doorgebragt, de nacht is rustig geweest. — De jonge Prins is welvarende. 's Hage den 17 Sept. 1843.

Everard, *Dr. Med.* Ter Winkel."

— Dezer dagen is alhier aangekomen de heer *Achille Jubinal*, hoogleeraar aan de akademie van Montpellier, schrijver van onderscheidene kunstwerken. De heer *Jubinal* is voornemens, de bibliotheken en inrigtingen, bevattende voorwerpen van kunst, in Nederland gevestigd, te bezoeken.

VLISSINGEN den 14 September.

Heden kwamen alhier ter reede *acht* Engelsche oorlogs-stoombooten, namelijk: *Victoria and Albert*, *Penelopé*, *Centaurus*, *Prometheus*, *Vulcan*, *Towless*, *Cyclops* en *Blazer*. De admiraals-stoomboot *Victoria and Albert* salueerde de Nederlandsche vlag, wapperende van het ter reede liggende koninklijke fregat *de Maas*, kapt. ter zee *Koops*, met eenentwintig kanonschoten, welke eerbewijzing dadelijk door het fregat werd beantwoord; morgen zullen gemelde stoombooten naar Antwerpen stevenen en aldaar tot Maandag verblijven, als bestemd, om H. M. de Koningin van Engeland en H. D. gemaal en gevolg aan boord te ontvangen en te begeleiden.

UTRECHT den 14 September.

Volgens een berigt uit Suriname, ons door eene vereerende hand medegedeeld, is de predikant *Betting* met de drie landbouwers gezond en wél te Paramaribo aangekomen, en den vijfden Julij met den gouverneur-generaal op reis gegaan, om eene geschikte plaats tot kolonisatie uit te kiezen.

GRONINGEN den 19 September.

Men verneemt, dat de hoogleeraar Enschedé een' aanvang zal maken met zijn onderwijs, door het houden van eene publieke les op morgen Woensdag, den 20 dezer, des namiddags te 3 uren, in het auditorium juridicum.

— Den 15 dezer is bij onze Hoogeschool, na afgelegd examen en het verdedigen van verloskundige stellingen, tot Doctor in de Vroedkunde bevorderd de Heer A. H. Swaagman, med. Doctor te Groningen.

— Op den 14 dezer, des voormiddags omstreeks 10 uren, is er brand ontstaan in de boerenplaats, toebehoorende aan en bewoond door Meerten Pieters de Goed en vrouw, staande en gelegen onder de gemeente *Adorp*, met dat gevolg, dat de plaats met bijna alles, wat daarin was, eene prooi der vlammen is geworden. Het aanhoudend drooge weder en de felle oostewind maakten alle aangewende middelen tot blussching doelloos.

Het huis was niet tegen brandschade verzekerd.

Van de veertig voeren hooi, welke in de schuur geborgen waren, zijn zes à acht voeren gered, zoo mede een wagen, eene chais, een varken en eenige stukken huisraad uit het woonhuis; terwijl al het overige, bestaande in haver, gerst, melkgereedschappen, enz. is verbrand.

De oorzaak van den brand moet worden toegeschreven aan het naar buiten vliegen van vonken uit eenen pot met zaagmeel, welke in de stookhut had gestaan, welke vonken, dadelijk door den wind op het stroodak gedreven, dit zouden hebben aangestoken.

'S GRAVENHAGE den 14 September 1843. Door Z. M. zijn, bij besluit van den 5 dezer, no. 70, goedgekeurd de uitgebragte beroepingen van predikanten, door de kerkeraden der gemeenten hierna benoemd:

1) Van de Hervormde gemeente van Hengelo, onder de klassis van Deventer, op *D. J. van Haeften*, kandidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Utrecht;

2) Van de Hervormde gemeente van Bennekom, onder de klassis van Arnhem, op *P. D. Schouw Santcoort*, kandidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Utrecht;

3) Van de Hervormde gemeente van Wageningen, onder de klassis van Arnhem, op *P. J. van Schermbeck*, predikant te Arkel;

4) Van de Hervormde gemeente van Papendrecht, onder de klassis van Dordrecht, op *L. H. Schotsman*, predikant te Eemnes-buitendijks;

5) Van de Hervormde gemeente van Broek in Waterland, onder de klassis van Edam, op *D. Hupkens*, predikant te Hoogkarspel;

6) Van Wildervank, onder de klassis van Winschoten, op *H. Huisinga*, predikant te Grootegast;

7) Van de Evangelisch-Luthersche gemeente te Weesp, op *D. J. Berntrop*, predikant bij de Evangelisch-Luthersche gemeente te Doetichem.

De bevrijding van Groningen in 1672, eene voor de Christelijke vrijheid van de stad, het gewest en het vaderland hoogstbelangrijke gebeurtenis. Leerrede over Galaten V: 1, gehouden den 27 Augustus 1843, des avonds, in de Nieuwe Kerk, te Groningen, door J. Sinninghe Damsté, P.zn., *Pred. te Vriescheloo. Ten voordeele van het Groene Weeshuis. Te Groningen, bij* H. Eekhoff, Hz., *1843. Prijs 30 Cent.*

De heer Damsté zegt in het voorberigt voor deze zijne leerrede, dat hij aan het door velen hem gedaan verzoek, om dezelve in druk te geven, niet voldaan heeft omdat hij daaraan eenige bijzondere waarde toekende, maar dewijl het oogpunt, uit hetwelk hij Groningens bevrijding in 1672 beschouwd heeft, in onzen tijd allezins opmerkzaamheid en behartiging verdient; en vooral dewijl hij daardoor, bij een ruim debiet, iets konde bijdragen tot de instandhouding van een weldadig gesticht, hetwelk de ondersteuning en hulp zoo zeer waardig is.

Wij zijn het niet alleen in die beide opzigten geheel met den heer Damsté eens, en gelooven, dat hij Groningen niet minder aan zich verpligt heeft door deze uitgave, dan door het uitspreken van zijne leerrede, die met zulk een algemeen en ongemeen genoegen gehoord is, maar moeten er nog bijvoegen, dat de leerrede op zich zelve ons ook zeer gesticht heeft, en dat wij gelooven, dat dezelve ook bij anderen zeer veel nut kan doen, die niet in de gelegenheid waren, om dezelve te hooren. Hij heeft daarin toch op eene overtuigende wijze en in een' krachtigen stijl bewezen, dat de bevrijding van Groningen in 1672 niet alleen eene hoogstmerkwaardige gebeurtenis is voor deze stad, maar voor ons geheele gewest, ja voor ons geheele Vaderland, die voor de Nationale en Evangelische vrijheid van den tijdgenoot en nakomeling van het hoogste belang is geweest, nog is, en zijn zal, en die dus dubbel waardig is, om, ook nu nog na lang tijdverloop, jaarlijks, plegtig, dankbaar en vrolijk herdacht te worden, omdat zij ons dringt, om die vrijheid te handhaven en ongeschonden aan onze nakomelingen over te leveren.

Na eene korte verklaring van den tekst, schetst de leeraar, in het eerste deel zijner rede, op geschiedkundige gronden, de bevrijding van Groningen ten jare 1672, als eene voor de Christelijke vrijheid, met betrekking tot onze stad, ons gewest en ons vaderland hoogstgewigtige gebeurtenis, en leidt daaruit in het tweede deel zijner rede drie zeer gepaste en hoogst belangrijke lessen af.

Waarlijk ieder, welke deze leerrede leest, moet wel, zoo hij daaraan dusver nog twijfelde, overtuigd worden van het belang der jaarlijksche herdenking van deze gebeurtenis, al was het ook alleen uit een godsdienstig oogpunt; en wij hopen dan daarom ook, om deze overtuiging geheel algemeen te maken, dat deze leerrede veel gelezen worde, waardoor ook het weldadig financiëel doel, dat de waardige leeraar met de uitgave derzelve had, bevorderd zoude worden.

Tot eene proeve van de behandeling laten wij hier een paar volzinnen volgen, zijnde het slot van het eerste gedeelte en vervolgens het slot der geheele leerrede.

» Moge het aangevoerde voldoende zijn," zoo lezen wij op bladz. 19, » om het U diep te doen gevoelen: *Groningens bevrijding, waarvan wij heden en morgen gedachtenis vieren, is eene voor de Christelijke vrijheid van ons land, ons gewest en onze stad hoogst belangrijke gebeurtenis. Zij is het waardig, ook nog na zóó vele jaren, om dankbaar te worden herdacht.* Ja! dankbaar *mag*, wat zeg ik, *moet* zij door ons herdacht worden. Het is bekrompene kleingeestigheid, waaruit zoo ligt ondankbaarheid geboren wordt, wanneer de waarde van Gods groote daden (want de overwinning is des Heeren!) berekend wordt naar den meer of minder verwijderden afstand, op welken wij tot dezelve geplaatst zijn. Voor- en nageslachten vormen één geheel, tot hetwelk allen behooren. Aan de nakomelingschap, door God in derzelver vaderen beweldadigd, voegt evenzeer gemoedelijke dankerkentenis, als zich daartoe het voorgeslacht opgewekt gevoelde. De tijdstroom voere in zijne onafgebroken voortgestuwde golven mede wat hij kan, hem is het niet gegeven, de gevolgen van Gods magtige en liefdevolle beschikkingen en uitkomsten te verdelgen."

» Niet een iegelijk," dit is het slot der leerrede, » die zóó in Christus gelooft, dat hij slechts zegt: Heere, Heere! zal ingaan in het Koningrijk der Hemelen, maar die daar doet den wil des Vaders.

» De zuivere en onbevlekte Godsdienst voor God en den Vader is deze: weduwen en weezen te bezoeken in hunne verdrukkingen en zich zelven onbesmet te bewaren van de wereld.

» Geliefden! wij vieren feest en zullen feest vieren van Groningens verlossing, welke ook onze Christelijke vrijheid zoo veel voordeel heeft aangebragt, welaan! laat ons het ook daardoor doen, dat wij op *deze* wijze *staan* in de vrijheid, met welke Christus ons heeft vrijgemaakt.

» Dan zijn Gode onze dankliederen en gebeden wélbehagelijk; dan mishaagt Hem ook onze feestvreugde op den dag van morgen niet; dan zal het aan ons blijken, dat de krachtige gevolgen van Gods groote daden nog zegenend ook op den verren nakomeling werken; dan mogen wij wel wakende en biddende, maar ook vertrouwelijk de zaak der Christelijke vrijheid, thans weder bij vernieuwing in ons dierbaar vaderland belaagd en besprongen, Hem toevertrouwen, die een God is van licht en waarheid; toevertrouwen aan Zijnen Zoon, die in de wereld kwam, om van de waarheid getuigenis te geven; die als het Hoofd en de Heer zijner gemeente voor de waarheid waakt en het beloofd heeft, dat de poorten der helle Zijne gemeente niet zouden overweldigen. In dat vertrouwen op God den Vader en Jezus Christus den Heer *staande*, zullen wij, beschenen door het licht der vrijheid, dat *op* ons en *in* ons straalt, in geloof, hoop en liefde gevormd, gereinigd en geheiligd worden tot de vrijheid en de heerlijkheid dier kinderen Gods, die wonen en zalig zijn in de voor elken vijand ongenaakbare stad, die fondamenten heeft, wier kunstenaar en bouwmeester God is. Amen."

AANKOMST EN VERTREK VAN SCHEPEN.

Gepasseerd te Rendsburg den 8 Sept., kapit. *Pronk* Roelina en *Bieze* Elsina, beide van Londen n. de Oostzee, - den 9den *Veling* Catharina, van Harlingen n. Koningsbergen, - *de Jonge* de 4 Gezusters, van Assens n. Holland, - *Blauw* Ikina, van Friederichstad n. Holland, - den 10den *de Vries* Vriendschap, van Lubeck n. Bremen. — Te Holtenau den 11 Sept., *Meijer* Trijntje, van Lubeck n. de Zaan.

Binnengekomen te Amsterdam den 13 Sept., kapit. *Bossinga* Margrieta, van Koningsbergen, - *Waterborg* jonge Frederik, van Dantzig, - *Jonker* Gesina Harmina, van Koningsbergen, - den 14den *Scherpbier* de Hoop, van Dantzig, - den 16den *de Jonge* de 4 Gezusters, van Sunderland, - *Oldenburger* Gerberdina, van Dantzig. — Te Texel den 13 Sept., *Croese* de 2 Jonkvrouwen, van Londen, - *de Groot* Eendragt, van Drammen, - den 14den *Koning* Zeldenrust, van St. Ubes. — In het Vlie den 12 Sept., *de Groot* Jantina, van Laurvich, - den 13den *Scherpbier* de Hoop, *Sap* Jantina Annechiena, *Bossinga* Margaretha, *Waterborg* jonge Frederik en *Hilbrands* Wendelina, alle vijf van Dantzig, - *Prins* Eendragt, van Lubeck, *Goosens* Oudewerf, van Drammen, - *van der Wijk* Helena Maria, van Dantzig. — Te Dordrecht den 15 Sept., *Puister* Nijverheid en *Parrel* Neeltje, beide van Bergen. — Te Brielle den 13 Sept., *Bieze* Anna, van Dantzig. — Te Vlissingen den 12 Sept., *Schippers* Margaretha, van Liverpool n. Gent. — Te Livorno den 2 Sept., *Stratingh* Helena, van Amsterdam. — Te St. Helena den 22 Julij, *Dekker* Dorothea, van Batavia n. Amsterdam, den 28sten *Verschuur* Louisa, van Batavia n. Rotterdam. — Op de Rivier van Nantes den 11 Sept., *Koerts* juffer Garrelts en *Lukens* Hermanna, beide van Petersburg, - *Doodt* Eduard, van Wijburg, - *Heijinga* Engelina, van Stettin. — Te Gravesend den 9 Sept., *Bakker* Verwachting, van Amsterdam, - den 10den *Boontjes* Cornelia, en den 12den *de Jonge* Dorp Gaatsmeer, beide van Workum. — Te Liverpool den 12 Sept., *Potjer* Catharina Jantina, van Rotterdam. — Te St. Ubes den 2 Sept., *de Boer* Anthonie, van Schiedam. — Te Rouaan den 9 Sept., *Lukkien* de Goede Hoop, van Rotterdam, - den 11den *Greven* Wietzina, van Dantzig. — Bij Wight den 5 Sept., *Smit* Jantina Petronella, van Portorico n. Amsterdam. — Bij Portland den 5 Sept., *Borgman* Cornelius Dasse Vietor, van Havana n. Amsterdam. — Te Caen den 20 Aug., *Sap* Margaretha Everarda, van Dantzig, - *de Haan* Siewerdina, van Stettin. — Te Havre den 12 Sept., *Borgman* Antigone, van Guadeloupe. — Te Gloucester den 11 Sept., *Schuuring* Petronella, van Rotterdam — Te Northshields den 12 Sept., *Koops* Eendragt, van Rotterdam. — Te Hull den 14 Sept., *Visser* Mina, van Amsterdam, - *Duintjer* Friso en *Ouwehand* Goede Verwachting, beide van Harlingen. — Te Archangel den 16 Aug., *Lindeboom* Barbarina, van Amsterdam, - den 18den *Bok* Adriaan, van Rotterdam. — Te Bolderaa den 2 Sept., *de Boer* Charlotta, van Dieppe, - *Hazewinkel* Alberdina, van Hamburg, - *Koop* kleine Hans, van Duinkerken, - den 3den *van Duinen* Eensgezindheid, van Antwerpen. — Te Memel den 1 Sept., *Dekker* Onderneming, van Harlingen. — Te Pillau den 6 Sept., *Kolk* Weldaad, van Stettin, - den 7den *van der Werff* Jandina, van Flensburg. — Te Dantzig den 4 Sept., *Rosema* Jacoba Remina, van Amsterdam, - *Pronk* Hopende Zeeman, van Rendsburg, - *Kwint* Hendrika, van Emden, - *Schuuring* Catharina Elsina, van Edam. — Te Swinemunde den 6 Sept., *van Wijk* Neerlands Weldaad, van Wick.

Binnengekomen te Bayonne den 11 Sept., kapit. *Boer* Margina, van Amsterdam. — Op de Rivier van Bordeaux den 12 Sept., *Smit* Maria, van Amsterdam. — Te Kroonstad den 2 Sept., *Vos* Catharina Elsina, van Antwerpen, - den 4den *Klein* Tweelingen Daniel en Wilco, van Amsterdam. — Te Frederikshald den 28 Aug., *Berg* Maria Barbara, van St. Valery.

Zeilklaar te Ameland den 9 Sept., kapit. *Wolkammer* Hillechiena Alberdina, naar Hamburg. - *Brouwer* Hendrika, op avontuur. — In lading te Liverpool den 11 Sept., kapit. *Kiers* Wemelina Kranenburg, naar Harlingen.

Vertrokken van Amsterdam den 14 Sept., kapit. *de Haas* Douro en *de Boer* Arjen Brouwer, beide naar Genua, - *Mulder* Alida, van Koningsbergen, - *Vegter* Anna, naar Lissabon, - *de Boer* Geziena, naar Nantes, - *Huizinga* Gesina, op avontuur. - den 16den *Dethmers* juffer Ebels, naar Grangemouth, - *de Boer* Anje, naar Rostock, - *Kleisinga* Anna Maria Catharina, op avontuur. — Uit het Vlie den 12 Sept., *Visser* Maaike, naar Hamburg, - *Duit* Fennechiena, naar Flensburg, - den 13den *Schreuder* Onderneming, naar Hull, - *Teensma* jonge Brechtus, naar Petersburg, - *Veenhorst* Ida, naar Riga, - *de Weerd* Waakzaamheid, naar Dantzig, - *Vos* Jantina Engelina en *Schuur* Agatha, beide op avontuur, - den 14den *Bekkering* Jantina, naar Dantzig, - *Kraan* Helena, naar Arendahl, - *Brons* Vriendschap en *Schippers* Clasina Margaretha, beide op avontuur. — Van Helvoet den 13 Sept., *Brouwer* Elisabeth, naar Plymouth, - *Fyn* Klazina Theodora, naar Hartlepool, - den 15den *Klazen* Vriendschap, naar Liverpool. — Van Brielle den 14 Sept., *Kars* Klazina, naar Brest, - *Buss* Wilhelmina, naar Stettin, - den 15den *Huising* Elsina Johanna, naar Colchester, - *Vaalman* Catharina, naar Hamburg. — Van Ameland den 3 Sept., *Panjer* de Hoop, van Amsterdam n. Randers, - den 8sten *Blauw* Gesina, van Amsterdam n. Hamburg. — Van Maassluis den 13 Sept., *Heres* jonkvr. Elisabeth, naar Liverpool, - *Harding* Alida, op avontuur, - den 14den *Douwes* de jonge Willem, naar Maldon. — Van Vlissingen den 9 Sept., *Lovius* Concordia, naar Dantzig, - den 11den *Jansen* Concordia, naar Hamburg. — Van St. Helena den 14 Julij, *Bolhuis* Decima, naar Amsterdam. — Van Triest den 26 Aug., *de Boer* Helena Catharina, naar Hamburg. — Van Bayonne den 8 Sept., *Kiers Kok* de Hoop, naar Rotterdam. — Van Cardiff den 9 Sept., *de Jong* Frauke Knelsina, naar Rotterdam. — Van Liverpool den 10 Sept., *Doornbos* Alida en *Puister* jonge Jantina, beide naar Dordrecht, - den 12den *Scholtens* Sjoumenta, naar Amsterdam. — Van Nantes den 10 Sept., *Boll* juffer Stijntje, naar Amsterdam. — Van Warnemunde den 7 Sept., *Drewes* Hendrika en *Broekema* Maria, beide n. de Oostzee. — Van Kiel den 8 Sept., *de Groot* Jantina Engelina, naar Koningsbergen, - *Smit* jonge Smit, naar Engeland, - den 11den *de Boer Sap* Hendrika, naar Zaandam. — Van Hamburg den 10 Sept., *Joosten* Goede Verwachting en *Hulzebos* Catharina, beide naar Amsterdam. — Van Cuxhaven den 11 Sept., *Jaski* Tjark Giezen, naar Stettin.

Vertrokken uit het Vlie den 15 Sept., kapit. *Mulder* Alida, naar Koningsbergen. — Van Helvoet den 15 Sept., *de Boer* Ceres, naar Nantes. — Van Brielle den 16 Sept., *de Jonge* Martha, naar Stettin. — Van St. Helena den 19 Julij, *Trip* Adrianus en Jacobus, naar Rotterdam. — Van Cowes den 13 Sept., *Smit* Jantina Petronella, naar Amsterdam. — Van Kroonstad den 2 Sept., *Wildermann* voor

Boer Geerdina, naar . . . . , - *Pijbes* Anuechiena Jantina, naar St. Valery, - *Korter* Hosiana, naar Antwerpen. — Van Bolderaa den 4 Sept., *Assies* Stad Groningen en den 5den *Kramer* Plutus, beide naar Elseneur. — Van Cuxhaven den 11 Sept., *Bakker* jonge Tjammink, naar Koningsbergen.

Het schip Jacobina, kapit. *Klunder*, van Groningen naar Noorwegen, is den 8 Sept. op de kust van Thisted gestrand, doch de equipage, uitgenomen de kapitein, welke daarbij verdronken is, gered.

DELFZIJL den 17 Sept. Binnengekomen den 13den kapit. *van der Horst* vr. Engel, van Bremen, *Mulder* Anna, van Norden, - *de Jong* Klazina Margaretha, van de Polder, - den 14den *Mulder* Bina en Margaretha, van de Pr. Polder, - den 15den *Bolhuis* Gezina, van Emden, - den 17den *Rozeboom* Eendragt en *Rozeboom* Onderneming, beide van Norden, - *Huisman* de 4 Gebroeders, van Bremen, - *Pot* Margina Margaretha, van Noorwegen. — Vertrokken den 14den *Loscher* Geerardina, naar Norden, - *Pluim* Antina, naar Ditzum, - *Hazekamp* Vriendschap, naar Emden, - den 15den *Denekamp* de 4 Gebroeders, naar Ditzum, - *Westers* Harmanna, naar Leer, - den 17den *Romeling* Broederliefde en *de Groot* Gezina, beide naar Noorwegen, - *van Kregten* Catharina, naar Norden.

TERMUNTERZIJL den 17 Sept. Binnengekomen den 15den kapit. *Leeuw* mejuffer Heiltje, van Oldersum. — Vertrokken den 15den *van der Leest* Johanna Berendina, naar Bentumerzijl.

ZOUTKAMP den 17 Sept. Binnengekomen den 13den kapit. *Forma* Catharina, van Dantzig, - *de Ruiter* Vigelantia, van Noorwegen.

HARLINGEN den 16 Sept. Binnengekomen den 10den kapit. *Helmers* Stad en Lande, van Memel, - den 12den *Sakes* de Kleinkinderen, van Dantzig, - *Drok* Middelstein, van Christiansand, - den 13den *de Grooth* Antje, van Laurvig, - den 14den *Brouwer* Arendina, van Droback, - *Pot* Catharina Elizabeth, van Laurvig, - *Fijn* de Broeders en den 16den *Smit* Hendrika, beide van Droback. — Vertrokken den 10den kapit. *Regoort* Josina Wilhelmina en den 13den *Brouwer* Harmina, beide naar de Oostzee, - *Klatter* Baudina, naar Schotland, - *Tammes* de Lemmer, naar Noorwegen.

UITHUIZERWAD den 17 Sept. Gepasseerd den 10den kapit. *Buscher* Luitzia, van Amsterdam n. Hamburg, - den 11den *Visser* Luppina, van Leer n. Amsterdam, - den 12den *Pruim* de Dankbaarheid, van Randers n. Amsterdam, - den 13den *Cassens* de 2 Gebroeders, van Wangeroog n. Amsterdam, - den 14den *Joosten* de Goede Verwachting, van Hamburg n. Amsterdam, - den 16den *Mudder* Margaretha, van Emden n. Amsterdam.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN, WELKE DE SOND GEPASSEERD ZIJN.

Den 7 Sept. Kok, Abrahamine Henriette (Amsterd.), v. Amsterd. n. Arensburg.
Den 8 Sept. Kuen, R.z, Johanna Catharina (Groning.), v. Koningsb. n. Amsterd.
Mulder, Eetiena (Veendam), van Petersburg naar Amsterdam.
Wijkmeijer, Anna (Pekela), van Narva naar Antwerpen.
Duintjer, Catharina (Veendam), van Narva naar Amsterdam.
Bakker, Amstel (Amsterdam), van Petersburg naar Amsterdam.
Hazewinkel, Onderneming (Wildervank), v. Petersb. n. Amsterd.
Haijer, Hoop en Verwachting (Pekela), van Petersb. n. Amsterd.
Den 9 Sept. Bossinga, Henderika (Veendam), van Dunbeath naar Stettin.
de Grooth, Catharina Engelina (Pekela), van Koningsb. n. Zaandam.
Sap, Vriendschap (Veendam), van Stockholm naar Dordrecht.
de Boer, Hoop en Verwachting (Groningen), v. Stettin n. Rotterd.
de Boer, Wemelina (Pekela), van Amsterdam naar Riga.
Den 10 Sept. Donema, Renske Hooites (Schiermonnikoog), v. Riga n. de Zaan.
Nepperus, Elisabeth (Veendam), van Petersburg naar Amsterdam.
Overgaauw, Neerl. Kroonprins (Rotterd.), v. Petersb. n. Rotterd.
Jan Kuijt, Riga (Rotterdam), van Petersburg naar Rotterdam.
Den 11 Sept. Overmeer, Anna Margaretha (Harlingen), van Luba naar Harlingen.
Wiersma, de Vrede (Lemmer), van Peterburg naar Amsterdam.
Assies, Stad Groningen (Groningen), van Riga naar Amsterdam.
Cramer, Jacoba Maria (Schiedam), van Stettin naar Rouaan.
Visser, het Toeval (Harlingen), van Memel naar Harlingen.
Smit, Jan Freerk (Harlingen), van Petersburg naar Amsterdam.
Den 12 Sept. Wildermann, voor wijlen G. E. Boer, Geerdina (Veendam), van Petersburg naar Hull.
Hendriks, Antonia (Amsterdam), van Narva naar Amsterdam.

De Wind den 7 September N., W.Z.W.; den 8sten N.W.; den 9den N.W., den 10den Z.W.; den 11den Z.; den 12den N.

ELSENEUR den 12 September 1843.

190STE KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

Trekking der Vijfde Klasse.

Dertiende Lijst Geene — *Veertiende Lijst.* No. 12501, 5731 en 3632 ieder een prijs van f 1000. — *Vijftiende Lijst.* No 7604 een prijs van f 1500. No. 19174 een prijs van f 5000. — *Zestiende Lijst* No. 21474 en 3265 ieder een prijs van f 1000. No. 19369 en 22242 ieder een prijs van f 1500. No. 12269 een prijs van f 2500. No. 6031 eene premie van f 1000.

BROODZETTING, ENZ.

MAANDAG, den 18 September. GEENE VERANDERING.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, den 15 September.

TARWE.		Veen	℔ f	Bl. Voer	41 ℔ f 2,25
Oude Bak	70 ℔ f 7,50	N. GERST.		Zwarte dito	38 - - 1,90
N.Oml. jar.	70 - - 7,25	Winter	50 ℔ f 2,90	Dito dito	40 - - 2,05
dito dito	72 - - 7,70	Dito	52 - - 3,30	Dito dito	42 - - 2,20
Old. dito	70 - - 7,00	Dito	54 - - 3,75	BOONEN.	
dito dito	72 - - 7,50	Dito	56 - - 4,20	Paardenb.	f 4,50 f 5
dito dito	- -	Dito	- -	ZADEN, ENZ.	
ROGGE.		Zomer	- -	Gr.G.p.m.	f 7,25,50
O. Inlands	70 ℔ f 6,15	Knobbe	60 - - 4,30	Parel 100 N. ℔	f 10 f 12
» dito	72 - - 6,55	HAVER.		Koolz.	f 8 a f 9,50
N. dito	66 - - 4,80	Dikke	41 ℔ f 2,15	Aveelz.	f
» dito	68 - - 5,20	Dito	44 - - 2,30	Boterz.	
N. BOEKWEIT.		Dito	47 - - 2,55	Lijnzaad	f
Gr. Zand	62 ℔ f 4,60	Dito	50 - - 2,75	G. Mosterdz.	f 11 a f 13
Dito dito	64 - - 5,00	Bl. Voer	35 - - 1,80	Raapolie p. vat	f 31 f 32
Zw. Zand	62 - - 4,10	Dito dito	38 - - 2,00	Boter ¼ T.	f 16, f 18

TARWE met weinig handel als voren. — ROGGE prijshoudend. — BOEKWEIT 10 cents lager. — Puike GERST aan pelderijen iets hooger verkocht, mindere soorten traag afgaande. — HAVER op de verlaagde prijzen wel afgaande. — KOOLZAAD vond minder vraag en weinig in gepasseerd; enkele puike partijtjes zijn nog tot f 9,75 aan olieslagers verkocht. — MOSTERDZAAD minder gevraagd.

AMSTERDAM den 15 September. TARWE met veel handel tot ruim vorigen prijs. In entr.: 130 ℔ b. Pools. f 263, 265, - 129 ℔ roodb. dito f 252, - 136 ℔ Wismar f 265, - 134 ℔ Rost. f 258, - 132 ℔ dito f 250. In cons.: 130 ℔ o. witb. Pools. f 295. — ROGGE tot hooger prijs verkocht: 123 ℔ Pruiss. Pommer f 183, - 122 ℔ Pruiss. f 183, f 184. — GERST en HAVER zonder handel. — Nieuwe BOEKWEIT niet aan.

Nog verkocht: TARWE in entr.: 131 ℔ roode Silez. f 250, - 131 ℔ Norder f 245. In cons.: 128 ℔ o. Zeeuws. f 250 bij partij. — ROGGE: 123 ℔ Pruiss. f 185.

KOOLZAAD 1 p. vl. hooger: Vriesch 48 a 48½ p. vl., - op 9 vat in Sept. 54½ p. vl., - Oct. 55 p. vl., - Nov. 56 p. vl. — LIJNZAAD zonder handel. — RAAPOLIE williger: per 6/w. f 33,75, - vlieg. f 32,75 a f 33, - Oct. f 32,50 a 75, - Nov. f 33, - Dec. f 33,25, - Mei 1844 f 34,25. 50 a 25. — LIJNOLIE per 6/w. f 34, - vlieg. f 33. — HENNEPOLIE per 6/w. f 36, - vlieg. f 35.

LONDEN den 11 Sept. Van nieuwe inl. Tarwe was heden eene goede hoeveelheid ter markt, waarvan de kwaliteit en gesteldheid algemeen slechter was dan verleden week; de omzet was traag tot 1 a 2 sh. prijsverlaging; oude daarentegen was goed gevraagd en niet goedkooper. Van vreemde was een ruime aanvoer, doch er bestond vermeerderde kooplust en tot de vorige prijzen werd vrij veel omgezet; zelfs bedong puike Dantzig en Rostok hier en daar 1 sh. verhooging. Gerst is bezwaarlijk tot de koersen van verleden week te verkrijgen. Van Haver werd Schotsche tot 1 sh. en Iersche tot 6 p. prijsverlaging opgeruimd.

Van den 15den. Van de heden ter markt gebragte inl. TARWE bedong de drooge de prijzen van ll. Maandag, doch de niet goed geconditioneerde was moeijelijk te plaatsen en lager. Naar vreemde in cons. was tot ca. 2 sh. avans goede vraag. GERST onveranderd. HAVER dalende. De middelprijs der op den 12 dezer geëindigde week was van Inl. TARWE 54 sh. 6 p., GERST 32.2, HAVER 18.9 en ROGGE 30.2.

PRIJZEN DER EFFEKTEN te *Amsterdam, den 16 September.*

Nederl., 2½ pCts. Werk. Schuld 53½, 53⅝, gebl. $53\frac{9}{16}$; Dito 5 pCts. $100\frac{5}{16}$, $100\frac{7}{16}$, gebl. $100\frac{7}{16}$; Am.-Synd. 4½ pCts. $93\frac{13}{16}$, 93⅞, gebl. $93\frac{13}{16}$; Handel-Maatschappij 4½ pCts. 132½, 132⅜, gebl. 132½; O. I. Leen. 5 pCts. 99⅝, $99\frac{11}{16}$, gebl. $99\frac{11}{16}$; Aand. Rijn-Spoorweg 4½ pCts. 88⅜. — *Spanje*. L. bij *Ard.* van 85 p. st. 5 pCts. 17⅜, $17\frac{7}{16}$; Dito 3 pCts 26, 26⅛, gebl. 26⅛. — *Portugal*, Oblig. te Lond. 2½ pCts. 44, 44¼, gebl. 44¼. — *Rusl.*, Obl. bij *Hope* 1798 en 1816 5 pCts. 107⅞, Cert. bij dito 1831 en 1833 5 pCts. 99, $99\frac{3}{16}$; Dito bij *Hope* 4 pCts. 90¾; Dito bij *Stieglitz en comp.* 4 pCts. $90\frac{5}{16}$; Inschr. in Assign. 6 pCts. 71⅜; Cert. 6 pCts. 73⅜. — Nieuwe Weener Aandeelen van 500 fl. 900; Met. 5 pCt. 109¼, ⅞; Braz. van 100 p. st. 76¾, ⅞, van 200 p. st. 74½; N. Dito van 100 p. st. 72⅜, ¾; Col. 2de van 100 p. st. 19¼; Ven. 2 pCts. van 100 p. st. 35¼; Col. ex Ven. van 100 p. st. 8⅜; Mex. van 100 p. st. 34¾, ⅞, ¾; Mex. Debent. 11.

Er vertoonden zich heden in Integralen tot verhoogde koersen vele koopers, die aan de markt een bijzonder willig aanzien gaven. In de overige Holl. effekten ging slechts weinig om.

Van vreemde fondsen waren Spaansche prijshoudend. Portug. op het hoogere merk van Londen circa ½ pCt. hooger; Mexikanen daarentegen tot iets verlaagde koersen aangeboden.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt.; Prolongatie 2¼, ½ pCt.; Wissel-Disconto 2½ pCt.

Laatste prijzen te 5 uren: Integr. 2½ pCt. $53\frac{9}{16}$; Holl. 5 pCt. $100\frac{7}{16}$; Handelm. 132½ a ⅜. *Ardoins* 17⅜.

AMSTERDAM den 17 Sept. EFFEKTEN-SOCIETEIT. (*Te half* 5.) De affaire was heden van weinig beteekenis. Er zijn slechts eenige geringe postjes Integralen à 53⅝ en Onbep. Ardoins a 15⅜ verhandeld.

*** Den 12 Sept 1843 is te *Veenhuizen* voorspoedig bevallen van eene *DOCHTER* M. A. SCHUNLAU-VAN STAVEREN.

*** Heden beviel voorspoedig van eenen ZOON Vrouwe WILHELMINA WOLTERA DULL, geliefde Echtgenoote van

Mr. **H. O. FEITH, JR.**

GRONINGEN den 14 September 1843.

*** Heden beviel voorspoedig van eenen wélgeschapenen ZOON ELIZABETH HENDRIKS, geliefde Echtgenoote van

H. J. HAACK.

OLDEHOVE den 15 September 1843.

*** Heden verloste van eene DOCHTER GRIETJE JANS KORTRIJK, Echtgenoote van

T. VAN HOUTEN,
Koopman in Behangsels.

GRONINGEN den 16 September 1843.

*** Heden beviel van eenen ZOON C. FOLMER, geliefde Echtgenoote van

R. A. BENTHEM REDDINGIUS.

TEN BOER den 17 September 1843.

*** Mogten wij ons op den laatsten der vorige maand verblijden over de voorspoedige bevalling mijner teeder geliefde Echtgenoote HARMIENA LANDWEER — helaas! die vreugde was kort! De Heere rukte haar door eene hevige ziekte uit mijne liefdearmen, in den nog jeugdigen leeftijd van bijna dertig en een half jaar, waarvan ik ruim zes en een half met haar in een' allergenoegelijksten Echt mogt doorbrengen. Hoe groot en gevoelig is voor mij, hare Ouders, Broeders en Zusters deze slag! Ik verlies in haar eene teedere Echtgenoote; een zestal Kinderen (waarvan het oudste slechts vijf en een half jaar is) eene zorgdragende Moeder. Mijn hart bloedt en treurt! — doch niet als dezulken, die geene hope hebben. Op grond des waarachtigen Euangeliums mag ik geloven, dat zij door de genade van God, in den Heer Jezus Christus, naar zaliger oorden is heengegaan, dan deze wereld haar konde opleveren. —

Wegens mijne treurige en droevige omstandigheden, gelieven mijne Vrienden en Bekenden deze algemeene tevens als bijzondere Bekendmaking aan te nemen.

GOINGA den 10 September 1843.

W. A. BECKING, *Predikant.*

*** Tot mijne bittere smart ontsliep heden morgen te 8 uren mijn jongste Zoontje ANNE HENDRIK BENONI, ruim zeven weken nadat ik in zijne Moeder eene teedergeliefde en onvergetelijke Echtgenoote moest verliezen.

WEDDE den 12 September 1843

Mr. **J. S. G. KONING.**

*** Heden overleed mijne geliefde Echtgenoote WILLEMINA MENNES, in den ouderdom van bijna 32 jaren, na eene echtvereeniging van ruim 7 jaren, mij nalatende 2 Kinderen, te jong om hun verlies te beseffen.

J. E. HEBRES.

GRONINGEN den 14 September 1843.

*** Ten gevolge van het kraambed overleed heden avond mijne Echtgenoote ELSINA HINDERIKA KAMERLINGH, in den ouderdom van ruim 21 jaren, mij één Zoontje nalatende.

GRONINGEN den 14 September 1843.

R. SMITH.

Eenige kennisgeving.

*** Bij **H. EEKHOFF, Hz.**, is gedrukt en wordt bij denzelven en alom met succes uitgegeven: DE BEVRIJDING VAN GRONINGEN IN 1672, *eene voor de Christelijke vrijheid van de Stad, het Gewest en het Vaderland hoogstbelangrijke gebeurtenis* LEERREDE *over Galaten* V: 1; *gehouden op den 27 Augustus 1843, des avonds, in de Nieuwe Kerk, te Groningen*, door **J. SINNINGHE DAMSTE**, Predikant te Vriescheloo. *Ten voordeele van het Groene Weeshuis.* De prijs is 30 Cts.

HEDEN, den 19 September,

en VOLGENDE DAGEN, telkens des AVONDS te 6 uren, VERKOOPING van **BOEKEN**, in het REVENTER van het BURGER WEESHUIS.

*** Al degenen, welke iets te VORDEREN hebben van, — of SCHULDIG zijn aan de onder beneficie van Inventaris aanvaarde **NALATENSCHAPPEN** van wijlen JELTE HOPPINGA en GEESSIEN JANS KOOI, in leven Ehel. te *Groningen*, worden verzocht, daarvan, uiterlijk *vóór den 3 October 1843*, Opgave te doen ten Kantore van den ondergeteekende.

Mr. **J. W. QUINTUS**, *Notaris te Groningen.*

*** Het PLAATSELIJK BESTUUR van *WINSCHOTEN* brengt ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat de **GEWONE HERFST-JAARMARKT** alhier *NIET* invalt op ZATURDAG, den 23 DEZER, zoo als ABUSIVELIJK in eenige ALMANAKKEN staat vermeld, MAAR zal gehouden worden, zoo als van OUDS GEBRUIKELIJK is, op **DONDERDAG** en **VRIJDAG**, den 28 en 29 DEZER MAAND.

WINSCHOTEN den 14 September 1843.

Het Plaatselijk Bestuur voornoemd:
H. J. ENGELKENS.
Ter ordonnantie van hetzelve:
De Secretaris
A. GROENIER.

*** Ter voldoening aan artikel 63 en volgende van het Burgerlijk Wetboek, wordt bij deze aangekondigd, dat door JAN SIBENDO OORTWIJN, Cichorei-Fabrikant, wonende te *Groningen*, bij behoorlijk rekest, verzoek is gedaan ter bekoming van Zijner Majesteits TOESTEMMING, ten einde bij zijnen naam van JAN SIBENDO OORTWIJN den GESLACHTSNAAM van HAVINGA te mogen aannemen, en zich in het vervolg te kunnen noemen en teekenen **JAN SIBENDO HAVINGA OORTWIJN.**

Het zij bij deze aan het REIZEND PUBLIEK ter kennis gebragt, dat van den 1 October af de POSTWAGEN van *Groningen* op *Leeuwarden* vertrekt des MORGENS precies te HALF NEGEN, terwijl de TWEEDE of MIDDAGDIENST van dien datum af voor dit jaar zal zijn *GESTAAKT*; blijvende voortaan de gelegenheid voor EEN' PASSAGIER met de POSTKAR des morgens te 10½ uren bestaan; ten dien einde, alsmede voor BESTELLINGEN van PAKJES, vervoege men zich, des morgens vóór half elf, bij

M. E. VAN DIJK.

LEEST HIER!

Op VRIJDAG, den 29 September 1843 (in plaats van op DONDERDAG, den 28 September), des namiddags te twee uren, zullen, bij de Smederij van wijlen den Heer B. MEULMAN, in de O. Kijk-in-'t Jatstraat, te *Groningen*, in het openbaar worden verkocht: Eene aanzienlijke partij van 70 stuks KAGCHELS, waaronder ook zijn KOOKKAGCHELS, met 2 à 6 Gaten en 1 à 2 Ovens, 2 BLAASBALGEN, 3 AANBEELDEN, de zwaarste 300 Ned. ℔, zoo goed als nieuw, 4 SCHROEVEN, de zwaarste pl. m. 100 ℔, SPEERHAKEN, een nieuwe KARIKEL, nieuwe KINDERWAGEN, GLADMANGEL, een VELDLEDEKANT, verder SMIDSGEREEDSCHAPPEN en een groote SLIJPSTEEN van eene el lang.

Te bezien des Donderdags bevorens van 10 tot 12 en van 2 tot 4 uren, en des Vrijdags van 10 tot 12 uren.

Mr. **J. J. CREMERS**, *Adv. en Not.*

*** Mr. **E. J. OFFERHAUS**, Notaris te *Groningen*, gedenkt, op Vrijdag, den 29 September 1843, des avonds te 7 uren, ten Huize van J. EEKHOFF, Tz., aan de Groote Markt, te *Groningen*, publiek te verkoopen:

Eene BEHUIZING of KAMERS met den daarbij behoorenden GROND, te *Groningen*, in den Musschengang, N 102, 103, 104 en 105, toebehoorende aan E. ERENSTEIN. Te bezien des daags vóór en op den Verkoopdag, des voormiddags van 10 — 12 en des namiddags van 2 — 4 uren.

Mr. **E. J. OFFERHAUS**, *Nots.*

Op WOENSDAG, den 11 October 1843,

des voormiddags te 10 uren, en vervolgens, zullen, voor de Behuizing door wijlen den Heer JELTE HOPPINGA en Mejufvrouw bewoond geweest, Oostzijde aan het Schuitendiep, tusschen de St. Jans- en Poelpoortenbogen, te *Groningen*, publiek worden verkocht: de door deze Erflaters nagelaten zeer nette en zindelijke **INBOEDEL**, bestaande onder anderen in EIKENHOUTEN KABINET, DITO SECRETAIRE, DITO CHIFFONNIÈRE, DITO BUREAU met BOVENSTUK, STAAND SPELEND UURWERK, halve KASTKLOK, STOELKLOK, TAFELS, STOELEN met Trijpen en Matten Zittings, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, fraai PORSELEIN, KOPER-, TIN-, BLIK-, GLAS-, AARDE- en VAATWERK, BEDDEGOED, LINNEN, MANS- en VROUWEN LIJFSTOEBEHOOREN, GOUD en ZILVER en hetgeen verder zal worden gepresenteerd.

Mr. **J. W. QUINTUS**, *Notaris.*

HOUTVEILING,

onder WERKELIJKE HOUTKOOPERS, op Zaturdag, den 23 September 1843, des voormiddags te 10 uren, ten Huize van de Wedw. KOOPS, te *Zuidbroek*, van 2 Ladingen VUREN BALKEN, benevens eene groote partij JUFFERS en KOLDERS.

*** Mr. **R. FEITH**, Notaris te *Zuidbroek*, zal, ten verzoeke van den Heer C. L. WEDEMEIJER, op Woensdag, den 25 October eerstk., des avonds te zeven uren, ten Huize van den Kastelein H. VERVER, te *Zuidbroek*, publiek in Koop aanbieden:

Eene BEHUIZING, get. no. 107, en een' TUIN, staande en gelegen aan de Straat, nabij de Kerk te *Zuidbroek*; het Huis, voorzien van twee Voorkamers, Keuken en Schuur, is zeer geschikt tot het uitoefenen van verschillende AFFAIRES.

Inmiddels UIT DE HAND TE KOOP; nadere informatiën te bekomen bij Mr. **R. FEITH** en **H. VERVER** voornoemd.

Eene BENEDENWONING *TE HUUR*,

tegen November, aan het Schuitendiep, met drie Vertrekken en eene Keuken, met een HOFJE er achter, benevens Put- en Regenwater en een Kelder. Te bevragen bij den DRUKKER DEZER.

De persoon van A. H. BOLMAN

is reeds sedert den 29 Junij jl. uit mijne DIENST *ONTSLAGEN*, en staat tot mij in geene de minste betrekking.

DELFZIJL den 18 September 1843.

J. P. VOS.

F. A. STRATHMANN,

Gezigt- en Werktuigkundige,

MAAKT en REPAREERT alle soorten van *OPTISCHE* en *MECHANISCHE INSTRUMENTEN*, als: BRILLEN (voor bijzienden en verzienden), LORGNETTEN, VERREKIJKERS, MICROSCOPEN, OCTANTEN, SEXTANTEN, KOMPASSEN, VUURMACHINEN, GALANTERIE en BIJOUTERIE, en alles, wat in zijn Vak voorkomt; belovende eene civiele en prompte bediening. Wonende in de Kijk-in-'t Jatstraat, bij den Heer RENEMAN, schuins tegen over de R.-K. Kerk.

*** De ondergeteekende heeft de eer te kunnen berigten, dat hij uit *Haarlem* ontvangen heeft: eene wél gesorteerde kollektie **BLOEMBOLLEN**, als: HYACINTHEN, TULPEN, NARCISSEN, ENZ., ENZ.; alles van de beste kwaliteit.

H. OPTEN,
N. Boteringestraat, te *Groningen.*

A. J. LEVIE EN J. J. NORT, JR.,

in de *Pelsterstraat*, lett. F no. 65,

hebben heden direkt uit *Engeland* aangekregen: eene briljante partij **CALLICOTS** in **LAPPEN**, geschikt voor DAMES KLEEDEN, voor JAKKEN en ROKKEN, alsmede mooije MEUBELLAPPEN en meer andere **ARTIKELEN** voor het *Herfstsaizoen*; alles tot *verminderde prijzen.*

*** De ondergeteekende berigt door deze, dat hij ontvangen heeft eene groote partij *half versleten* **WOLLEN DEKENS**, welke voor eenen geringen prijs bij hem te bekomen zijn.

ANDRIES A. VAN DAM, *Folkingestraat.*

WEDEROM ONTVANGEN,

bij THEODOOR EN COMP., uit *Parijs*, uitgepakt bij H. VAN DER LAAN, aan de Groote Markt: Fijne *Zeep* à 10 Cents, *Bretels* à 11 Cents, *Stalen Pennen* van 40 Cents het Gros en hooger, *Dames Étuis* met echt Zilver f 2,40, *Scheeretuis* f 5,25, fijne *Oliën* en *Bandolines* 25 Cents, *Glacé Handschoenen* van 70 Cents en hooger, *Echarpen* voor *Heeren* 75 Cents en hooger, *Kleedspelden* 3 Cents, *Colliers* en *Broches* 35 Cents, *Eau de Cologne* 10 Cents, en verder alles tot *50 per Cent* beneden Fabrijksprijs.

*** **GELD op SOLIEDE HYPOTHEKEN**, naar 4, 4½ en 5 per cent, naar rato van de kapitalen en soliditeit, verkrijgbaar bij den ondergeteekende. Dezelve heeft ook KOMMISSIE op EIGENDOMMEN van f 50 en daarboven jaarlijksche huur, alsmede op EFFEKTEN, PROVINCIALE en STADS OBLIGATIEN en COUPONS.

J. M. COHEN, Folkingestraat.

HARDDRAVERIJ te ADUARD,

met **PAARD EN CHAIS**, op DONDERDAG, den 21 September. PRIJS: eene **ZILVEREN TABAKSDOOS.** Aangifte te 2 uren; Rijding precies te 3 uren.

BOUSEMA.

Een JONGELING bijna 18 Jaren oud,

van de Protestantsche Godsdienst, Zoon van wijlen eenen Kapitein der Infanterie, zag zich gaarne geplaatst, tegen genot van KOST en INWONING, bij eenen BURGEMEESTER, NOTARIS of RIJKS-ONTVANGER ten Platten Lande, in de Provincie *Groningen* of *Drenthe*, ten einde zich in het ADMINISTRATIVE verder bekwaam te maken.

Brieven franko, onder de Letters V. S., aan den Boekhandelaar H. EEKHOFF, Hz., te *Groningen*

WORDT GEVRAAGD

in een' LAKENWINKEL en andere MANUFAKTUREN in *Groningen*: een in het vak ervaren **BEDIENDE**, tegen primo Mei aanstaande, vlug kunnende Rekenen en Schrijven; belooning naar bekwaamheid; en om spoedig in dienst te treden: een **LEERLING**, ook vlug kunnende Rekenen en Schrijven, beide van een volkomen zedelijk gedrag. Adres, onder letter M, bij den DRUKKER DEZER, met franko eigenhandig geschreven Brieven.

Te Groningen, bij C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, Boekdrukker.